Ч. 261 (14.804). Львів, пятниця 26. листопада 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Занепад комсомолу в УССР.

X. зїзд українського комсомолу у Києві ствердив, що в цілій УССР комсомольські організації підупадають. Нпр. у Донбасі їхнє число знизилося зі 100 на 25. Стверджено, що обсаджені комсомольцями копальні постійно не виконують пляну. Центральні органи комсомолу занехали боротьбу з „ворогами народу буржуазними націоналістами". Вся політична й організаційна праця в комсомолі УССР постепенно завмирає. (АТЕ).

НЕВДОВОЛЕНІ ПРОВОДОМ.

На внесок Єременка, секретаря каменецького окружного комітету комсомолу, X. зїзд УССР ствердив, що діяльність центрального комітету комсомолу за минулий рік не була задовільна.

Мадрид збомбардований.

Авас подає: Національна артилерія бомбардувала вчора сильно Мадрид; 2.000 набоїв упало на місто. Пізним вечором дійшло до поважних боїв на відтинку університетського міста.

НАЛЕТ НА ЧЕРВОНЕ ПОБЕРЕЖЖА.

Національні літаки, які мабуть вилетіли з бази на Мальорці, збомбардували військові обєкти у пристанях Валенсії та Сагунти (25 км від Валенсії). Митний уряд у Сагунті зовсім знищений, чимало цивільних згинуло.

НЕГРІН УСТУПАЄ?

Як подає „Ле Жур", у добре поінформованих колах Барселони сподіються, що уряд прем. Негріна небавом уступить. На його місце прийде більше поміркований кабінет, що доведе до перемиря.

ЧЕРВОНІ ЛІТАКИ ПЕРЕЛЕТІЛИ НАД ФРАНЦІЄЮ.

Як це ми вчора згадували, 18 червоних еспанських літаків перелетіло понад французькою територією і збомбардували кілька місцевостей в національній Еспанії. Ця подія викликала велике обурення.

Анґльо-французькі переговори про перемиря в Еспанії.

„Дейлі Мейль" твердить, що підчас недалеких льондонських розмов між премієрами й міністрами закордонних справ Великої Британії та Франції на перше місце висунеться справа перемиря в Еспанії. Терен до цієї справи приготовив през. Компаніс, що стрінувся у Брюселі з представниками ген. Франка.

БАРСЕЛЬОНА ДЕМЕНТУЄ.

Пресове бюро брасельонського уряду видало комунікат, в якому категорично заперечує вістки зі закордонної преси про переговори між еспанськими урядами.

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі

Дейвіс не приняв запросин до Льондону.

Британський уряд неофіційно запропонував американському представникові на брюсельську конференцію Нормановi Дейвісові, щоби він приїхав до Льондону підчас візити французького премієра й міністра закордонних справ.

Дейвіс запросин не приняв, мовляв: він мусить якнайскорше вернутись до Вашингтону, щоби зложити звіт Рузвельтові, тому не може відвідати ніякої европейської столиці.

Льондонські часописи підозрівають, що причиною відмови є розчарування вислідами брюсельської конференції та страх перед надмірним вмішуванням в европейські справи.

ЗНАЧІННЯ МАЙБУТНЬОГО АНГЛЬО-АМЕРИКАНСЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНОГО ДОГОВОРУ.

Державний секретар Злучених Держав сказав підчас інтервю з представником „Дейлі Телеграфу" м. ін. таке: Майбутній торговельний договір між Англією та Америкою буде одним з найважніших елементів у ланцюгу взаїмних договорів, що мають велику вагу для успокоєння світу, який потерпів стільки потрясень. Від 18-ох років народи намагались устійнити мир дипломатичним шляхом, та це їм не пощастило. На його думку поворот до нормальних взаємин безпосередньо звязаний з поворотом до господарського лібералізму.

СПРАВА ДОВГІВ.

У фінансових колах Льондону говорять, що небавом після підписання англьо-американського торговельного договору обі держави переведуть ревізію порозуміння з 1922. р. у справі довгів.

Китайці покидають укріплені становища.

Посуваючись у напрямі Нанкіну, японці в кількох місцях стрінули оборонні лінії, збудовані на основі совітських плянів, зложені зі сіти укріплених осередків, получених ровами, з критими переходами і випадовими отворами для поводів. Китайці покидають ті становища без кріського опору, залишаючи чимало крісів. Між Чанґїном і Ганчав будують вони нові оборонні лінії.

СОВІТСЬКІ ЛІТАКИ В КИТАЮ.

Підчас вчорашнього налету на Нанкін японські летуни зістрілили 3 китайські літаки совітського походження, недавно привезені до Нанкіну. Як подає Домеї, до Сінану (столиця провінції Шансі) привезли недавно 100 совітських літаків.

Загадочне арештування у Франції.

Як подає „Матен", у звязку з викритою аферою „білих каптурів" арештували минулої ночі якусь таємничу особу; органи безпеки не зраджують назвиська арештованого.

Директор публичної безпеки відбув у ночі важну нараду з міністром внутрішніх справ.

Колючки і терня.

Львів, 25. листопада 1937.

Звичайне буденне життя не складається з великих подій. Виповнюють його дрібні справи, яких сума має свою питому вагу, що тяготить на долі одиниці чи меншої або більшої збірноти. Вона стає характеристикою відносин, що панують в даній хвилині на означеній території.

Такі сірі дні є сьогодні й у польсько-українських взаєминах. Великих ідей і практично звязаних безпосередньо з ними змагань не слідно нині у тих взаєминах ні по польському, ні по українському боці. Поправді загал польського громадянства й теоретично дуже мало цікавиться цією проблемою та метушиться щойно тоді, коли польська гуррапатріотична і брукова преса знімає від часу до часу алярм про „українську небезпеку". По цьому алярмі оживлюється польська вулиця, нераз і реагує так примітивно, як примітивним є її політичний світогляд. Хвилева, зрештою часто повторювана інекція ділає і дальше в скріпленій ненависти і нетерпимости, ставлючись безоглядно до всього, що українське. Не приймають українців на працю, не продають їм землі. Чи такий підхід до справи доцільний, чи не приносить він шкоди Польщі вже нині та чи не принесе він ще більшої в майбутності, про це, очевидо, польська вулиця не дбає. Не дбають і ті, що свідомо викликують ті настрої і ходи, а урядові кола в найліпшому разі заявляють свою безінтересовність, ідучи по лінії польських громадянських настроїв і щораз дальше віддалюючись від тези про надрядний характер державної влади.

Те все бачить українське громадянство і часто безсильне відперти ті удари, що йдуть на нього. Відчуває воно їх болюче, тим болючіше, що свідоме своєї безсильности. Серед непримирних та ексклюзивних настроїв польської вулиці боротьба за основи правопочуття і правопорядку стає дуже важкою. Менше зрівноважені чи більше вибухові частини цього громадянства не остають без відрухової відповіди, що не завжди йде в парі з обовязуючим позитивним правом і таким робом суто політична проблема взаємин двох націй товчеться безпомічно у вузьких і невідповідних для неї рямцях карного кодексу.

Сіре життя не вистелене рожами, часто на його шляху стрічається колючки і терня. І не запах рож, а біль від колючок і терня виповнює його зміст. А тих колючок та терня є щораз більше. Нікому з розважних і розумних людей вони непотрібні і мабуть при добрій волі можнаб було їх зі шляху усунути.

Спробою до цього були заходи українських політичних кол перед двома роками, що безуспішно продовжувалися аж досі, усунути в порозумінні з урядом ті колючки і терня з польсько-українського шляху і якось наладнати відносини. З української сторони зголошено тоді 18 справ, 18 найбільше дошкульних колючок з ріжних царин нашого національного життя, усунення яких лежало в межах можливости і сили уряду.

Не торкалось це зовсім справ епохального історичного значіння і не захитувало в нічому основ польської державности. Практично йшло чейже тільки про можливість і забезпеку всестороннього нашого національного розвою в межах польської держави. Відомо, що уряд не виконав в цілости ні одного з предложених йому 18 домагань, а лише кілька половинно й невдоволяюче, погіршуючи зате український стан на деяких інших відтинках, головно аграрнім та в житті у прикордоннім поясі.

На цьому й припинилась справа в уряді. Однак не припинилась вона по стороні польського громадянства, особливо східно-галицького, найбільше заінтересованого, що поставилося до неї негативно й вороже. Що більше. Писалось це вже в „Ділі" неодинократно, що саме від весни

1935 року, від часу, коли УНДО зайняло далекосягучу примирну поставу, зросла ворожість польського громадянства. Примирні українські заяви насторожили польську сторону і довели у Львові до сцементування польського фронту під назвою „Секретаріят Порозумевавчи Польскіх Організацій Сполечних". Цей східно-галицький польський політичний новотвір проголосив засаду, що без його згоди і апробати сам уряд не сміє нічого рішати в українській справі щодо Східної Галичини і що тільки польське місцеве громадянство є легітимоване говорити з українською стороною на тему польсько-українських взаємин під умовиною, що українська сторона признасть засаду, що поляки є єдиними господарями краю і від них залежить вирішування всіх справ. Словом, відносини сьогодні тут куди гірші, як були з кінцем 1935 р.

На цю тему писалось у нас нераз, а широке насвітлення її дала анкета „Діла" з літа ц. р. та кінцеві редакційні підсумки. В міжчасі події йшли своїм ходом і на польсько-українському шляху накопичувалися щораз то нові колючки, а то й гостре терня. Практичне виконування закону про прикордонну смугу з безчисленними обмеженнями і заказами в особистій, маєтковій і товарисько-організаційній сфері відчуває дуже болюче українське населення прикордонних повітів, бо тамошні поляки мають під цим оглядом де-де більше свободи. Відсунення нашого селянина від парцеляції землі при пануючому безземеллі й безробітті на селі, підсилена кольонізаційна акція з великою допомогою кольоністам на господарське забудування себе, масова акція будови косцюлків і людових домів при одночасному загостреному відношенні до місцевого українства, все це викликує недобрі настрої на Поділлі. Ті настрої творять пригожу почву для агітації комінтерну і у таких полосах краю, до яких комунізм досі не мав ніякого приступу. Цікаво, що комунарська робота посилилась навіть у Борщівщині, одному з наших заможніших повітів, де досі ніколи комунофільських настроїв не було.

Пішов наступ і на віроісповідному відтинку, зокрема на Поділлі. Польське римо-кат. духовенство при допомозі польського вчительства та адміністраційної влади повело „місійну" акцію — не проти сект чи релігійної байдужности серед римо-католиків, а серед греко-католицьких вірних. З власної практики, як адвокат, знаю, скільки карно-адміністраційних присудів одержує нині наше духовенство за справи, за які ще перед двома роками нікому й не снилося потягати його до відповідальности.

Робиться перепони в уділенні дозволу на будову читальняних і народніх домів та будову шкіл Р. Ш. (Чортків), а навіть і церков (Вимислівка, повіт Бережани), хоч зроблено все на підставі вказівок влади, або роками не видається будівляного консенсу. Рівночасно будується, здебільша **з публичних фондів**, косцюлки, каплиці, школи ТШЛ., людові доми, при чому нераз наше населення притягається до даремних робіт при їх будові. Які настрої такого українського селянина-робітника?!

Про шкільну ділянку вже й не говорити. Вона загально відома й творить дальше незагоєну рану.

Колючками й терням вистелена теж і територіяльна самоуправа, яка перестала бути самоуправою у справжньому розумінні.

Куди оком не глянути, усюди колючки і терня, що ростуть і більшають майже з кожною дниною. Кому те все потрібне й на чию вийде воно користь? Думаю, користи з сьогоднішнього стану не буде ні нам ні полякам. Останнім може найменше, хоч хвилево можуть вони й мати користь, але сумнівну, або й радість зі зросту матеріяльного стану посідання, підраховуваного механічними цифрами та будованого механічними засобами.

А ті колючки і терня чейже можна усунути. Та чи хтось з польського боку на місцевому терені підійметься цієї праці? Я сам такого покищо не бачу і в цю можливість сумніваюся.

Д-р Степан Баран.

Сила Японії на морях.

І. РОЗБУДОВА ЯПОНСЬКОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ФЛЬОТИ.

На книгарських полицях появилася недавно у В-ві „Бібліотека Знання" в польському перекладі книжка Антона Цішки п. з. „Японія", що на 115-ох сторінках друку плястично малює розвиток модерної Японії та історію її злету й експанзії. На підставі того видання реферуємо один з уступів, актуальний з огляду на ролю японської маринарки при недавній перемозі над китайцями під Шангаєм.

Від XVII. століття до восьмої декади минулого століття Японія не мала ні воєнної, ні торговельної фльоти. З огляду на географічне положення країни, її населення стало народом мореплавців; до 1615. року японські кораблі перепливали південні моря, доплинали навіть до далекої Індії. Та небавом шогуни (своєрідні диктатори) з роду Токугавів замкнули японські пристані та під загрозою смерти заборонили японцям дальші морські виправи, торговлю з чужиною та будову кораблів. З того часу Японія на 240 років ізолювалася від світу, а коли ввійшла в новий період державного життя у розвитку мореплавства на 2 і пів століття спізнилась у порівнанні зі західно-европейськими націями.

Як цісар Мейдзі Тенно обняв владу, він зясував собі небавом, що сильна фльота — це шлях до упромисловлення краю та засіб до освободження Японії від „варварів". Японські державні мужі зясували собі, що фрахти, які треба платити власникам европейських і американських кораблів, підвищують ціну імпортованих машин до 120% та що чужі кораблі починають монополізувати навіть японську прибережну плавбу. Тому цісар касує заборону будувати кораблі, а 1869. року появляється закон, що доряджує будову кораблів на основі европейських взорів. Та дістати ці взори не було так легко. Перед комісіями, що їх японський уряд вислав у цій справі до Америки й Англії, часто замикали двері. Кінець-кінців англійці продали Японії гарний на око проект корабля, але коли японці почали його будувати, виявилося, що у проекті свідомо подано хибні виміри: корабель перехилився на бік, 15 осіб при тому згинуло. Цієї хиби ніяк не вдалось усунути.

Тому японці покищо закинули будову нових кораблів і обмежилися до того, що купували в Европі старі кораблі та направляли їх у своїх примітивних варстатах. Витревалість і підприємчивість заповнювала технічні недостачі. Все таки ще підчас окупації Формози 1874. року Японія мусіла перевозити свої війська американськими пароплавами, яких власники зробили маєтки на тій війні. Це обурювало як китайців, так і японців, тому обі держави запротестували перед урядом у Вашингтоні і він проголосив невтральність та заборонив своїм арматорам перевозити японські війська. За одну ніч перевозові фрахти дуже сильно піднеслися. Використав це японський підприємець Иотаро Івасакі, який винаймив усі приватні пароплави і взявся перевозити японські війська на Формозу. Маючи в цьому монополь, Івасакі заробив понад 10,000.000 єнів. Уряд не лише що це толерував, але ще й дав Івасакові велику підмогу та кредити, щоби він заложив морську школу і виховав капітанів та стерників, які мали згодом заступити чужинців у японській маринарці.

В тому часі японська фльота складалася з 149-ох кораблів, що разом мали 42.000 тон. По 50-ох роках збільшилася вона 100 разів; її тоннаж перейшов 4,000.000 тон. Івасакі доробився міліярда, але завдяки йому Японія належить до наймогутніших держав світу.

Цей розвиток японської маринарки почався головно від 1881. року, коли то Івасакі оснував великий модерний верф п. н. „Сталеві фабрики в Осака", притягаючи до розбудови японської фльоти співпрацю британського важкого промислу та фахівців; говорять, що він викрадав за кордоном пляни кораблів. За один рік Івасакі подвоїв японську фльоту, притягаючи до співпраці навіть англійських арматорів. 1885. року заложив він, користуючися помічю відомої корабельної компанії „Кунард Лайн", японське корабельне товариство, яке нині займає перше місце у світі, бо має 152 наймодерніші кораблі, 106,000.000 єнів капіталу і агентури в найдальших закутинах світу.

Для прибережної плавби, в якій від 1911. року заборонено чужим кораблям брати участь, основано товариство „Осака Хозен Кайша", яке тепер зі своїми 104-ма кораблями має також правильні лінії до Европи, Африки й Австралії.

Війни сприяли розбудові японської маринарки. Від 1894. до 1896. року тонаж японської фльоти піднісся з 169.000 до 363.000, бо тоді прийшлося транспортувати японські війська до Китаю; підчас японсько-російської війни японська фльота збільшилася майже на 300.000 тон. 1907. року французькі банки, сподіючися великих зисків, дали Японії поважні кредити, які також використано на будову кораблів. Колиж підчас світової війни воюючі держави ужили своїх кораблів до перевозу військ, Японія обняла майже ввесь транспорт сирівців. Тонаж японської фльоти піднісся майже на 76% і по війні дійшов до 3-ох міліонів тон. Незвичайно зросли дивіденди японських корабельних товариств: лінії, що 1914. р. принесли 5,200.000 єнів зиску, дали 1918. р. 97,100.000 єнів. Завдяки корисній воєнній коньюнктурі Японія має тепер 40 доків з понад 100.000 робітників, які річно будують кораблі з 750.000 тон. Воєнні зиски вжили японці на модернізацію торговельної маринарки, яка має тепер 900 кораблів понад 1.000 тон і 2.400 менших; вона належить до найкраще заосмотрених у світі.

Після світової війни у цілому світі корабельні фрахти обнизилися — це відбилось і на Японії. Після землетрусу 1920. р. у японських верфах ішла дальше нічна праця — над будовою кораблів, що мали перевозити будівельні матеріяли. Та все таки японські кораблі щораз то частіше стояли безділльно у пристанях. 1925—28. рр. криза почала непокоїти уряд, 1931—32. рр. уряд мусів інтервеніювати. Зрештою інтервеніював він не так, як інші держави, що заборонювали будову нових кораблів і затоплювали старі. Японія, навпаки, покривала з державного скарбу четвертину коштів будови кораблів поємности 200.000 тон. „Світові треба скріплення праці, не обмеження" — сказав віцеграф Такасаші, характеризуючи господарське законодавство Рузвельта; такою засадою кермувалась Японія підчас господарської кризи. Старі кораблі стояли, а рівночасно будовано нові, більше здібні до суперництва з чужими: дуже скорі, з моторами Дісля і змеханізованими вантажними уладженнями.

З плянованих 200.000 тон викінчено 1936 р. 95.000 тон. Ця розбудова фльоти виплатилася. В 1933. р. Японія займала третє місце у плавбі по Тихому Океані, в 1935. р. — друге. Це залякало Злучені Держави; до 1932. р. вони платили своїм кораблям лише субвенції за перевіз пошти, опісля дали кредити на 60% коштів будови нових кораблів та модернізації старих. В 1934. р. американський уряд змусив 4 великі корабельні товариства на Тихому Океані до фузії.

Не зважаючи на те, положення неяпонських корабельних ліній на Тихому Океані стає щораз то важче. Коли фльоти Англії, Франції та Америки приносять щораз то менший дохід, японська фльота дала в 1934 р. 120,000.000 єнів, себто 11,000.000 більше, ніж минулого року.

На допомогу українським безробітним!

УКРАЇНЦІ!

За Благословенням і під Високим Протекторатом Їх Ексцеленції Високопреосвященного Митрополита Кир Андрея та Їх Ексцеленції Преосвященного Перемиського Єпископа Кир Йосафата і Їх Ексцеленції Преосвященного Станиславівського Єпископа Кир Григорія — Виділ Товариства Українських Робітників „СИЛА“ у Львові, в опертi на ціле зорганізоване українське громадянство, приступає до здійснення акції допомоги українським безробітним.

Допомога нашим бідним, потребуючим братам у нації — це справа не одиниць і навіть не гуртів, чи поодиноких товариств, але справа цілого українського народу, всіх нас українців і кожного зокрема.

УКРАЇНЦІ!

Ми всі мусимо однозгідно і дружно виконати наш перший і найважніший, святий перед Богом і перед Рідною Нацією обовязок — помогти нашим бідним братам з усіх наших сил та нашої спроможности!

Не може і не сміє бути хочби одного поміж нами, що йому чужа і байдужа була би доля його голодного і холодного брата!

Всі ми — бідні й богаті — зєднаймося у горячій братній любови, і як добрий брат — братові поможемо один одному перемогти голод і холод, недостаток, злидні і нужду, що таким великим гнітучим тягарем спадають на плечі багатьох синів і доньок нашого народу в цей тяжкий для нього час.

Спільним всенаціональним зусиллям допоможемо нашим потребуючим братам! Складемо всі й наш даток на Фонд Допомоги Українським Безробітним, по нашим найкращим намірам, поривам і силам! І складаючи всі нашу лепту, хоч і малу, дамо багато, найбільше, бо з недостатку нашого і хоч би й останнім поділимося з тими, які нашої допомоги конечно потребують

Ця наша допомога мусить бути не одноразова і не відокремлена, але постійна і повсякчасна, всюди і завжди, де тільки є хоч один потребуючий наш брат, і при цьому вона може і повинна бути у всякому можливому виді: в грошах, харчах, одягах і т. п.

Т-во „Сила“ поставило собі велике завдання — нести зорганізовану допомогу українським робітникам, передовсім у найтяжчому зимовому часі, шаліючого й масового безробіття. Усе українське громадянство мусить однозгідно та охоче підтримати це Товариство у його дуже важкому і незвичайно відповідальному змаганні.

Виконання як слід цього нашого всенароднього обовязку засвідчить перед нами самими і перед цілим світом нашу повну національну зрілість, міцну внутрішню спосібність та буде доказом, що ми справжня нація, здібна протиставитись усім ворожим намаганням та перешкодам, звідки і від кого вони не виходилиб.

Тож кличемо горяче: Всі на фронт допомоги українським безробітним!

І твердо віримо, що все українське громадянство дружно і могутньо відгукнеться на це наше гасло.

Львів-Город, дня 23. листопада 1937.

ПОЧЕСНИЙ КОМІТЕТ:

През. д-р Кость Левицький, Ректор Мітрат д-р Й. Сліпий, о. Канцлер Н. Ґалянт, о. А. Каштанюк, посол д-р Ст. Біляк, дир. Ю. Шепарович, інж. А. Мельник, дир. І. Лопатнюк, дир. І. Лисий, проф. Ю Ціпановська, дир. Ст. Кузик, д-р З. Решетилович, д-р О. Бебій, д-р К. Паньківський, інж. Савойка дир. І. Тиктор.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ:

О. Всеволод Дурбак, Іванчук Осип — голова, Табора Софія — секр., Соболь Михайло, Сабара Степан, Здіневич Володимир.

ЗА ВИДІЛ Т-ВА „СИЛА“:

Павло Музика — голова; Сабара Степан — секр.

Датки просимо слати на адресу: Промбанк, Львів, з допискою: На українських безробітних, або Т-во „Сила“, Львів, Рутовського 22. III. п.

НОВА ДІЛЯНКА ПРАЦІ.

(ПРО ШКОЛУ ПІДГОТОВИ ОРГАНІЗАТОРІВ СУСПІЛЬНОЇ ПРАЦІ.)

Правдивим національним лихом і небезпечним предметом щоденної нашої журби є безробіття нашої молоді. Ми всі це все знаємо, стверджуємо у прилюдних промовах і часописних статтях, але нічого реального не робимо, щоб це безробіття зменшити, щоб дати молоді якусь працю.

Самі створюємо зачароване коло. Прилюдно промовляємо, пишемо статті та взаємно себе переконуємо, що народові треба інтеліґенції, культурних, фахово підготованих провідників. До цього примушує нас життя, розвиткові потреби нації. Нарід слухає нас, стягається з останнього та посилає дітей до школи. І тут саме корінь лиха. Ми вміємо заохотити батьків і молодь до освіти; але як ця молодь, по скінченні студій, тиняється безрадна без ніякої праці та без засобів до життя, тоді ми розводимо лише руки, бо, мовляв, самі безрадні. Говоримо тоді, що ми недержавна нація, що для нас нема посад і... радимо молоді, щоб сама собі створювала варстати праці. Це гірка іронія. Легко сказати — „створи собі сам без нічого варстат праці“ — але направду тисячу разів трудніше цей варстат створити.

Молодь без нашої поради та допомоги, щоб не загинути фізичною смертю, пробує всього, будує, працює, падає і знов підводиться, щоб пробувати наново щастя. Але не кожному щастить. Один випливає наверх, інший пропадає марно з великою шкодою для нації.

Старше громадянство спільно з батьками мусить заопікуватися своєю молоддю, що покінчила школи та допомогти її створити нові варстати праці. Лихо безробіття гостює всюди, навіть і в державних народів. Тільки молодь державних народів щасливіша, бо держава приходить їй у допомогу. У недержавних народів мусить робити це громадянство.

В нас є дуже широкий варстат праці, донині ще незорганізований. Варстат, що при ньому не сотні молодих інтеліґентних людей може найти працю, забезпечити собі життя та принести народові велику користь. Це — варстат суспільної праці.

Суспільна праця стала нині могутнім засобом розвитку народів і держав. У цілому світі стараються охопити її в доцільно зорганізовані рямці та довірити її спеціяльно та фахово освіченим людям. У нас чим була суспільна праця перед 50—60 літами, тим самим залишилася й нині... аматорщиною! Ціну кожної аматорщини ми знаємо, отже й не сумніваємося в ціні та вартості аматорської суспільної праці. А що в нас з року на рік старих, інтеліґентних аматорів суспільної праці (учителів, священиків, адвокатів) щораз менше, отже суспільна праця, навіть та аматорська, з кожним роком слабне, майже завмирає. Тут саме грізна небезпека для нашої ближчої та дальшої майбутности.

Наше суспільне життя слабо розвивається, воно не стоїть у ніякій пропорції до суспільного життя інших народів, до історичного моменту, до фактичних розвиткових потреб нації. Ми не маємо досить ріжнородних суспільних установ, у нас нема доцільно зорганізованої та згармонізованої суспільної праці. Ми так осліплені розреклямованими осягами кількох наших центральних установ, що навіть не бачимо, як вони побудовані на дуже-дуже слабких основах. На провінції, в глухих далеких селах огранізованої суспільної праці майже нема. А там саме требаб її якнайтривкіше поставити. Бо саме з тривалої й органічної праці провінціяльних та сільських клітин повинна виростати розвиткова сила наших централь. Наші центральні суспільні праці ведуть Сизифову боротьбу з матеріяльними недостатками, з недостачею дисципліни та безвідповідальністю своїх клітин і браком почуття обовязковости у своїх членів. Причина цього всього — брак фахово вишколених та освічених і матеріяльно забезпечених провідників.

Ми мусимо вийти зі стану суспільної аматорщини. Суспільну організаційну та пропаґандивну працю мусять вести фахово вишколені та освічені люди, подібно, як фахово освічені та вишколені є вчителі, священики, адвокати, інжиніри, лікарі. Цього роду праці ми ніколи не повіримо аматорам, але вимагаємо від людини фахового знання, підготови й освіти. Таксамо суспільний організатор мусить мати фахову підготову, спеціяльну освіту.

Минули вже ті часи, коли кожний організував по власній вподобі читальню, позичкову касу, школу або спортове товариство, хоч не розумівся на таких справах і робив, як умів. Тепер кожна установа потребує фахової сили-спеціяліста, що мусить розумітися на практичних справах і мати теоретичну освіту з даної ділянки.

В нас виринула й назріла вже невідкладна потреба зорганізувати спеціяльну „Школу підготови організаторів і пропаґандистів суспільної праці“. Якщо взяти під увагу, що нашим суспільним життям кермують господарсько-економічні, культурно-освітні, мистецькі й тіло-виховні установи, то тимсамим насувається невідхильне твердження, що центральні організації нашого національно-суспільного життя (господарсько-економічного, культурно-освітнього, мистецького й тіловиховного) повинні спільними зусиллями здвигнути таку школу. Повинні та мусять це зробити, якщо наші майбутні клітини суспільної праці не мають утопитися в багні аматорщини, безплановости, дилетантизму та безвідповідальности.

Кандидати, покінчивши таку школу, можуть стати організаторами, пропаґандистами, люстраторами наших економічних, освітних і тіловиховних установ у селах та провідниками повітових установ організованої суспільної праці.

В Америці, деяких країнах Европи та в окремих народів це питання давно вже позитивно розвязане. Є там школи підготови суспільних робітників, є кадри освічених та фахово вишколених робітників, платних і відповідальних за за свою працю.

І в нас, якщо суспільна праця не має опинитися в сліпій вулиці, мусить повстати спеціяльна „Школа підготови організаторів і пропаґандистів суспільної праці“, мусять вирости кадри фахово освічених, платних і за свою працю відповідальних людей.

І. Ю.

З польських справ.

ЗБЕНТЕЖЕННЯ МІЖ ЕНДЕКАМИ ПО ЗАЯВІ ҐЕН. КНОЛЛЯ.

Польська преса пише: Заява ґен. Кнолля, що демонстрація ендецьких боївок проти учасників дефіляди підчас державного свята 11. ц. м. в Познані образила армію, викликала велике збентеження між ендеками. „Дзеннік Польскі“ з 26. ц. м. пише, що на найближчому засіданні проводу „Стронніцтва Народовего“ дійде до гострого конфлікту між головою партії адв. Ковальським та його заступником д-ром Белецьким, якого підтримає б. пос. Верчак.

Приказ адв. Ковальського у справі бойкоту державного свята з 11. ц. м. є лише нагодою до дальшої боротьби між Белецьким та Ковальським за владу в партії. Далі „Дзеннік Польскі“ пише, що по заяві ґен. Кнолля військо збойкотує ендецький часопис у Познані „Курієр Познаньскі“. Тому редактор цього часопису і головний провідник ендеків у Познані б. сен. Сейда висуває проект, щоби „Стронніцтво Народове“ перепросило представників армії за образу. Проти цієї концепції виступили рішуче молоді ендеки, кажучи, що не можна наражувати престіжу партії в обороні фінансових інтересів одного видавництва, тимбільше, що боївки дістали приказ викликати авантури. Ендецька преса пише у звязку зі заявою ґен. Кнолля, що інциденти підчас дефіляди дня 11. ц. м. викликали невідповідальні чинники і висловлює здивування, що армія почувається ображеною.

ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВА В УСІХ ВИСОКИХ ШКОЛАХ ПОЛЬЩІ.

На найближчій сесії сойм і сенат розглянуть новий проект закону про загальну військову службу. Новий законопроект передбачує військове виховання між іншим для студентів і студенток усіх високих шкіл Польщі. Форми військового виховання студенток будуть дещо інші ніж форми військового виховання студентів.

ПРОЦЕС ПРОТИ ІНЖ. ДОБОШИНСЬКОГО ВІДБУДЕТЬСЯ У ЛЬВОВІ?

Окружний суд у Кракові поставив внесок, щоби Найвищий Суд у Варшаві передав справу проти інж. Добошинського одному зі судів на

терені львівської апеляції. Кружляють поголоски, що інж. Добошинського судитиме щераз суд присяглих у Львові або в Перемишлі.

ЧИ О. Н. Р. ЗАЛЕҐАЛІЗУЮТЬ?

Виленське „Слово" пише, що вже в найближчому часі влада залеґалізує „Обуз Народово-Радикальни", що його розвязали в червні 1934 р. по двомісячнім леґальнім іствуванні. Провідником цієї організації має стати Болеслав Пясецький, теперішній керманич групи О.Н.Р! — Фаланги.

З Міської Ради у Львові.

ЧОТИРИ НАГОРОДИ ГРОМАДИ М. ЛЬВОВА.

Громада міста Львова основувала ще в 1928 р. три нагороди, призначені для польських письменників, а саме: літературну нагороду ім. Корнеля Уейського за твори з ділянки польської літератури, наукову нагороду ім. Кароля Шайнохи за історичні праці з ділянки історії міста Львова і наукову нагороду ім. Бенедикта Дибовського за праці з ділянки природничих, математичних і технічних наук, звязаних зі Львовом або з трьома східно-галицькими воєвідствами. Первісно ті нагороди були виплачувані в сумах по 7.500 зол. річно, аж в рр. 1932—1936 місто припинило виплату тих нагород з буджетових причин; тепер ті нагороди будуть реактивовані, одначе висота кожної нагороди буде 2.500 зол. річно. До признавання нагород покликані окремі комітети, що складаються з президента міста, відпоручників Міської Ради і Міської Управи, професорів львівських високих шкіл та відпоручників польських наукових установ. До тих трьох нагород прийде тепер четверта нагорода. На засіданні 23. листопада ц. р. Міська Управа рішила основувати „нагороду вдячности міста Львова". Ця нагорода буде признавана особі, що „визначним і для долі міста важним учинком або діяльністю свого життя принесла місту честь і пожиток". Нагорода може бути признана також установі, що „своєю збірною працею заслужила собі на вимкову вдячність Львова". Висота цієї нагороди устійнена на 2.500 зол., що їх Міська Рада буде кожного року вставляти до міського буджету. До признавання „нагороди вдячности" буде покликаний окремий комітет, що в його склад увійдуть президент міста Львова, відпоручники Міської Ради і Міської Управи, представник польського війська, відпоручник львівського воєводи й відпоручники польських наукових та освітніх установ.

НА БУДОВУ ДОМУ ПОЛЬСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО Т-ВА.

Польське Історичне Товариство у Львові має намір святкувати в 1940 р. 600-літні роковини прилучення міста Львова і „Червенської Землі" до Польщі. До того часу хоче Товариство побудувати репрезентативний будинок. Фонди на ту ціль дістало Товариство від „Фонду Культури Народовей". Будівельну площу дасть місто. На згаданому засіданні Міської Управи рішено дарувати Польському Історичному Товариству на будову цього репрезентативного будинку міський ґрунт, положений у місці, де сходяться вулиці св. Софії і Дверніцького. Ґрунт має площу 1246 квадр. метрів, вартість його кругло 87.000 зол.

ФОНДАЦІЯ ҐЕН. Ч. МОНЧИНСЬКОГО.

Покійний генерал Чеслав Мончинський записав зі своєї посілости у Вербові бережанського повіту 2 і пів морга ґрунту на римо-католицьку парохію у Вербові, а 44 і пів морга того ґрунту призначив на фондацію для учнів торговельних і промислових шкіл чи пак ремісничих термінаторів, що побирають науку у львівських школах або працюють у львівських майстрів. Громада міста Львова приняла управу цієї фондації згідно з завіщанням пок. Мончинського. Тепер міська Управа рішила зреасумувати попереднє рішення в цій справі і постановила віддати майно, призначене на згадану фондацію, на основування римо-католицької парохії у Вербові. Рівночасно Міська Управа рішила створити стипендійну фондацію ім. Чеслава Мончинського для учнів торговельних і технічних шкіл чи пак ремісничих термінаторів, що побирають науку у львівських школах або у львівських майстрів і призначити на ту ціль суму, потрібну на утримання трьох таких учнів. Потрібні суми будуть кожного року вставлені до міського буджету. Роздача стипендій буде відбуватися на основі розпорядку, що його лишив пок. Мончинський у своєму завіщанні.

Рівночасно Міська Управа рішила призначити під будову памятника ґен. Мончинського площу 300 квадр. метрів перед школою ім. Марії Магдалини при вул. Льва Сапіги.

БОРОТЬБА ЗА КОМУНАЛЬНИЙ ДОДАТОК.

Міська Рада постановила рішенням з 3. вересня 1925 р. признавати т. зв. комунальний додаток (давніше 15% платні, тепер 7½% платні) не тільки чинним службовикам, але також міським емеритам. Ухвалою Міської Ради з 26. лютого 1934. р. це рішення було змінене в тім напрямі, що Міська Рада відібрала право побору комунального додатку всім міським емеритам, що побирають емеритури більше як 300 зол. місячно. Міські емерити виступили проти громади міста Львова з судовими позвами і процес виграли. Найвищий Суд видав рішення, що громада м. Львова не має права однобічно змінити на некористь емерита постанову пенсійного декрету, що признав йому право до комунального додатку нарівні зі службовиками в чинній службі. Найвищий Суд підчеркнув далі, що за такою інтерпретацією промовляють огляди на „ретельність в обороті і добру віру", як також приписи емеритального статуту, які обосновують погляд, що до побору комунального додатку емерити мають такі самі права, як службовики активні. Внаслідок цього присуду Найвищого Суду Міська Управа була приневолена перевести переговори з міськими емеритами. Прийшло до заключення угоди, на основі якої Міська Управа привертає емеритам від 1. серпня 1937 р. право до побору комунального додатку. За час попередній, себто за час від 1. вересня 1934 р. до 31. липня 1937 р., громада тим емеритам, що мають виразно застережене право побирати комунальний додаток в емеритальнім декреті, зобовязалася виплатити 50% затриманих сум, а тим емеритам, що їм у декретах признане було право побирати додаток нарівні з активними службовиками, признано виплату 20% затриманих квот. Та угода важна до кінця буджетового року. Від 1. квітня 1938 р. виплата комунального додатку емеритам залежатиме від рішення Міської Ради. Емерити через своїх уповажнених представників підписали отсю угоду і зобовязалися не підносити дальших домагань до громади з цього титулу. На згаданому засіданні Міська Управа затвердила цю угоду.

ГРОМАДЯНСЬКІ ДІЛЬНИЦЕВІ КОМІТЕТИ.

Від 1. січня 1938 р. президент міста має намір покликати при 9-ох міських дільничних урядах громадянські комітети зпоміж громадян даної дільниці. Комітети будуть дорадчим тілом для міських дільницевих урядів; до завдань цих комітетів належатиме запізнаватися з міською господаркою, нараджуватися над питаннями і проектами з життя дільниці з точки погляду збірних потреб і домагань населення даної дільниці та співпрацювати з міським дільницевим урядом при виконуванні заряджень Міської Управи. Ті горожанські комітети будуть складатися з 15—30 членів, покликаних президентом міста на внесок начальника міського дільницевого уряду. Членів дільницевого комітету покликуватимуть у першу чергу з радних, вибраних з даної дільниці та з громадян, що в даній дільниці мають своє мешкання. Провід комітету має начальник дільницевого уряду, засідання повинні відбуватися бодай двічі на місяць. Комітети не мають характеру органів міського самоврядування, вони є лише дорадчим тілом і як таке одною з форм співпраці міської управи з населенням.

Інтервенція у міністра хліборобства

В СПРАВІ УКРАЇНСЬКИХ ВОЛИНСЬКИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Дня 24. ц. м. явились у міністра хліборобства п. Понятовського пп.: пос. Зиновій Пеленський від РСУК, інж. Андрій Палій та інж. А. Мудрик від Маслосоюзу і представили справу унерухомлення Районової Молочарні в Княгинінку адміністраційною владою та загрозу унерухомлення дальших українських молочарень на Волині.

Представлено теж міністрові хліборобства справу припинення діяльности філії „Сільського Господаря" в Луцьку враз зі всіми його кружками і позбавлення через це українських хліборобів своєї організації.

З українського життя у Варшаві.

РОКОВИНИ ВЕЛИКОЇ ЖЕРТВИ.

В 16-і роковини великої трагедії Базару заманіфестувала українська молодь Варшави свою готовість кожночасно продовжувати геройську традицію 359-ох, святкуючи гідно і велично черговий спомин їхнього чину. В суботу 20. ц. м. відбувся з цієї нагоди врочистий вечір у корпорації „Запорожа"; в неділю в новій великій домівці У. С. Г. при вул. Вейській улаштовано святочну академію з рефератово-музичною програмою. (Про це була вже замітка в „Ділі". В обох святах взяло чисельну участь українське громадянство.

ОДИН ФРОНТ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА.

Українське студентство у Варшаві, без огляду на політичні переконання, глибоко відчуло і радісно повітало постанову своїх товаришів з медичного та стоматольоґічного виділу поодиноких високих шкіл, що на знак протесту проти непризнавання академічними польськими т-вами української національности рішили ґреміяльно зрезиґнувати з членства у тих станових організаціях. За прикладом медиків та стоматольоґів пішли теж студенти Високої Школи Журналістики, виписуючися з т-ва „Молода Преса".

РЕД. ОТМАР У „ПРОМЕТЕЇ".

Відомий польський знавець СССР ред. Отмар-Берсон, що повернувся недавно з подорожі по Скандинавії, виступив у мин. четвер у клюбі „Прометей" з цікавим відчитом на тему: „Національні проблеми у Совітах". Відчит був властиво зактуалізованим повторенням відомого вже читачам „Діла" весняного реферату того публіциста на таку саму тему, тому обмежуємось виключно до замітки про нього. В дискусії, що виязалась після реферату, порушено низку актуальних справ при великому зацікавленні д. численної авдиторії.

УКРАЇНСЬКІ ПРЕЛЕҐЕНТИ В ІНСТИТУТІ НАЦІОЛЬОҐІЧНИХ ДОСЛІДІВ.

В цікавому циклі викладів на націольоґічні теми, що саме закінчується у відомому Інституті Націольоґічних Дослідів виступили ще два українські прелеґенти, а саме **д-р М. Ковалевський**, що говорив (2 год.) про підстави совітської національної політики та інж. **Е. Маланюк**, який розповів історію української культури (4 год. виклад читаний). Зацікавлення обома викладами — доволі велике.

НЕБУДЕННА КНИЖКА БОРИСА ОЛЬХІВСЬКОГО.

Небуденним літературно-історичним твором з політичною передмовою можна би найкраще зляпідаризувати у назві щойно видану книжку талановитого історика, публіциста і дослідника **Бориса Ольхівського**, що п н. „Вільний нарід" вийшла як перший том новооснованої **„Бібліотеки Українського Державника"** у В-ві „Ізмараґд". Книжка має 91 стор. друку і мистецьке графічне оформлення.

НОВА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК-ЕМІҐРАНТОК.

В Союзі Українок-Еміґранток відбулися загальні збори, що перевели перевибір управи Т-ва, яка уконституувалася в новому складі з невеликими персональними змінами.

УКРАЇНІСТИЧНА ДИСКУСІЯ В О. К. М.

Рухлива українська секція „Орієнт. Кола Молодих" влаштувала 17. ц. м. дискусійні сходини з рефератом п. **З. Лапичака** п. н. „Комунізм, фашизм та українська проблема". Після дбайливо опрацьованого реферату відбулася довга і палка дискусія, в якій забирали голос українці, поляки й татари.

ТРИ ТОВАРИСЬКІ ВЕЧІРКИ.

З трьох товариських вечірок з танцями, які по черзі влаштували УСГ, Союз Українок та мистецький гурток „Спокій", найбільше признання в товариських колах здобула ця остання. Хоча вона як і обі попередні, не відбігала від банального тону українських забав у Варшаві, проте виріжнялася корисно введенням деяких, хоча ще слабоньких атракцій.

КТВ.

Жіноча сторінка.

Ще про „мішані" подружжя.

Дуже відрадне явище, що в нас відчувається вже потреба поговорити про ці справи, які порушила на Жіночій Сторінці „Діла" в ч. 249. з 12. листопада ц. р. п. Х. К, у статті „Мішані подружжя".

Вповні погоджуюся з Шановною Авторкою згаданої статті, що між українцями з Великої України та з Галичини, Волині чи іншої закутини нашого краю панує якась специфічна нетерпимість, якесь взаємне незрозуміння і — так скажіть — нетолерантність.

Багато склалося на те причин, але найголовніша та, що **ми виховувались у зовсім відмінних умовинах.** У нас, українців з Галичини, більше скрита вдача, ми дивимось на справи більше реально, рахуємось більше з грошем, бо ми жили в невідрадних відносинах. Як наш селянин, так і наш робітник чи інтелігент мусів у важкому труді добувати кусок насущного хліба для себе та рідні. Тому це все й вирило своєрідне пятно на нашого духа. Українці з Великої України чи Волині жили в зовсім відмінних умовинах. Вони не мусіли змагатися, так як ми, з матеріяльними злиднями, не мусіли рахуватися з кожним сотиком. Адже Україна — це був край молоком і медом пливучий. Тож у наших братів з того боку Збруча зовсім інакша вдача. Вона більш широка, їх дух, не спутаний матеріяльними злиднями, міг краще розвиватися, добувати нації більш духові цінности. І це ті риси, що їх закидають нашим емігрантам галичани. А емігранти дорікають нам скупарством, страхом перед ризиком, заскорузлістю у самих собі. І одні і другі мають рацію. Бо і за велика розтратність, за велика довірчивість усім та всьому є однаково шкідлива, як і скупарство, недовірчивість, дідозрівачня у кожному ворога.

Поволі і українці з Великої України і з Галичини повинні старатися позбутись тих шкідливих для нашої нації рис характеру. Певно, що воно не піде скоро й легко. І вповні погоджуюся з Ш. Авторкою вище згаданої статті, що багато причинитися можуть до того подружжа поміж обома вітками нашого народу.

Не погоджуюся з нею тільки в одному, а саме, що справу затирання ріжниць лишає виключно молоді, кажучи, що „наша молодь — бо старшим тяжко вже себе переробити — повинна шукати зближення між собою, затирати ті ріжниці, які витворились через чужі впливи".

Тут може помогти не лише подружжа, але **в першу чергу тут повинно помогти виховання.** Що вщіпите вашим дітям у їх молодечі душі, те піде з ними на ціле життя. Коли батьки навчать своїх дітей любити й шанувати своїх братів з ріжних дільниць нашого краю, тоді не буде у майбутньому мови про взаємне незрозуміння чи непошанування. Як наша галицька молодь може ставитися гарно до своїх братів чи сестер зза Збруча чи Волини, коли знаю випадок, що в одному нашому виховному заведенні виховниця сказала до молодих дівчаток з Галичини, що їх товаришка — донька емігрантки з Великої України, піде до пекла, бо вона православна?! Чи таке ставлення справи правильне? Нехай на це дадуть відповідь наші педагоги.

З великою вдячністю згадую **світлу** память мого колишнього катехита та директора, бл. п. о. Теодозія Лежогубського, який навчив нас любити й шанувати наших братів зза Збруча, не зважаючи на те, що вони православні. І саме таких педагогів нам потрібно, якщо хочемо затерти ріжниці між нами й нашими земляками з інших частин нашої Батьківщини.

Але не лише батьки-галичани мусять стежити за тим, щоб самі старалися приглушити в собі чужі лихі для нашої нації впливи та відповідно виховувати свої діти. Те саме відноситься і до емігрантів з Великої України та наших північно-західних земель — Волині, Полісся, Підляша та Холмщини.

Часто доводилось і доводиться мені бувати у ширшому гурті емігрантів. Та, на жаль, мушу ствердити, що й вони не ставляться до українців-галичан так, як повинні би. Буває напр., що зійдеться гурт емігрантів і я одна галичанка між ними. Майже зправила розмова сходить наприкінці на критику галичан. І хоч частинно я може і признаю рацію деяким замітам у сторону галичан, то всеж таки мені нераз прикро було стільки разів вислухувати те саме. **Таке ставлення справи не має добрих наслідків, не зедниює, а роздиює і не причиняється до взаїмного зближення.** А вже як погано може це вплинути на наставлення дітей нашої еміграції до українців з Галичини, коли вони може прислухуються таким розмовам!

Справу взаїмного нашого зближення треба трактувати чисто розумово, з наставленням на загально-національний інтерес. Тоді лекше буде старшим **переломити себе** та дати гарний приклад нашій молоді. В першу чергу **старші мусять направляти лихо** і спрямовувати взаїмовідносини між українцями з Галичини і нашого материка й інших дільниць рідної землі на правильний шлях. Тоді й молодь напевно не залишиться позаду, і не буде тоді мови про „мішані" українські подружжя.

Ліза Круківна.

Що маємо робити, щоб привернути білість нашому обличчу?

В літніх місяцях виставляли ми навмисне наше обличча на соняшне проміння, щоб опалитись і набратись того золотавого відтінку, що мав свідчити про наше здоровля та відпочинок. Тепер настає сезон, коли ми радо тої золотавости позбавимось та хочемо мати біленьку, ніжну шкіру, що так гарно гармонізує з вечоровою туалетою та до ріжного відтінку футер, що такі модні в цьому сезоні.

Щож робити?

В першу чергу масажі обличча. Вони зніжнять шкіру і зроблять її еластичною, а цього по літнім опалюванні конче потрібно, бо сонце не тільки позолотило нашу шкіру, але й висушило її, а від того вона часто лупиться та стає ... стка. По кожнім масажі треба намастити обличча добрим масним кремом, або змити спеціяльною туалетною водою, що спричинює змягчення шкіри. Хто має шкіру аж надто пересушену, нехай уживає добрий оливовий олій.

Є тепер ріжного роду гормональні креми, тільки треба дібрати відповідний до нашої шкіри. Має він відроджуючий вплив на зівялу шкіру. Якщо шкіра занадто повільно набуває білости, то добре робити оклади з вивару звичайної кропиви. Цей вивар дасть вашій шкірі прекрасний білий колір. Також мішанина бензоес, мігдалового молока та рожаної води дуже добре впливає на збілення шкіри.

Не треба занедбувати масажів обличча в часі зимового сезону, бо ріжні прикрашуючі обличча засоби, з яких у зимовім сезоні, особливо в карнавалі, користаєте, всеж таки трохи нищать шкіру, навіть і тоді, коли вони першорядної якости.

З нашої хроніки.

З клюбового життя. „Бунт проти старости" — гутірка, заповіджена на понеділок 22. ц. м., стягнула зовом багато членок до клюбу „Нової Хати" і „Труду". Референткою була п. д-р Софія Парфанович. Спочатку зупинилась вона на теоріях про старіння, які досі виринали в медицині. Перша теорія, консумпційна, добачує причину цього у зуживанні людських органів. Друга, теорія затроєння голосить, що в людському організмі є трійливі бактерії, що звасом перечатують і викликують обяви старини. Обі ці теорії не вдержались у чистій формі, але лишили деякі досліди. Наприклад ще досі стосують у раціональній їжджені кисле молоко і йогурт, бо бактерії молочного квасу вбивають інші трійливі бактерії кормового проводу. Або гормони знайшли широке пристосування в лічництві, хоча спочатку стосували їх лише при відмолодженні полових залоз. Найуспішнішим засобом проти старіння вважає референтка гігієнічне життя. Тут належить здорове мешкання, чистота, багато сну й руху та відповідна віджива. Ця остання справа заторкнула живо присутніх, бо в цьому напрямку розвинулась дискусія.

У черговий понеділок, 29. ц. м., говоритиме п. **Марія Морачевська на тему: „Народні тканини в українській хаті".** Ця гутірка є продовженням циклю про хатнє устаткування в українському стилі, що його започаткував весною Микола Бутович. Референтка ілюструє свій виклад пібаними зразками українських тканщь.

Практичні поради.

Іде слотливий час, а навіть коли й сніг одразу нам нападає та задержиться то й тоді буде досить болота і вогкости, які заноситимуться до нашого помешкання і свої й чужі, що не завжди мають добрий звичай носити кальоші, або бодай грунтовно витерти ноги на сходах чи в передпокою — отже бруду буде в нашій хаті досить і найбільше терпітимуть підлоги. Прибуде чимало праці, щоб мешкання утримати в чистоті, щоб підлоги виглядали все гарно, щоб заощадити собі вічного ходження з шматами та тяжкого „гланцовання". Варто собі відразу завести якусь систему в утримуванні підлог в чистоті, а тоді заощадимо собі праці та видатків на ріжні „пасти".

При чищенні підлог треба в першій мірі памятати про наше здоровля, а особливо про здоровля дітей, що люблять сідати на підлогу, або яким вічно падають ріжні забавки чи книжки з рук і вони згинаються по них та доторкаються пальцями підлоги. Отже чистота підлоги це перша вимога гігієни. Але не тільки маємо стежити за тим, щоб підлога була завше чиста, але мусимо також знайти й те як чистити ту підлогу, щоб у часі роботи не робити антигігієнічних помилок.

Сьогодні подамо тут кілька заввваг про т. зв. паркетові підлоги та про способи їх чищення, бо їх утримувати в порядку найтяжче і найкоштовніше.

Здебільшого такі підлоги замітають у нас ще й досі волосяними звичайними щітками, вважаючи, що від замітання на вогко підлоги темніють. Це засаднича помилка. Таке замітання „насухо" є дуже нездорове, бо курява, що її тільки зворушуємо, осідає на всі меблі та також і на підлогу і ми збираємо її вже аж шматами, якими витираємо для полиску, а ті шмати дуже скоро від того заничищуються і псуються та є вже нездалі до вжитку. Волосяна щітка вимете лише грубше сміття, однак пороху не збере.

Починаємо прибирати підлогу від збирання грубшого сміття чи крихт з їжі до смітярки волосяною щіточкою на довгому держаку, щоб дуже не нахилятись. На довгому держаку також і наша смітярка. Потім замітаємо паркети „насухо" або вовняною щіткою яка збирає порох, а не лише пересуває його з місця на місце або „навогко спеціяльними щітками з густих бавовняних пасків. Таку щітку звогчуємо легко спеціяльною оливою і замітається нею не притискаючи підлоги лише так, щоб порох зібрати, бо інакше порох разом з оливою ввійде до щілин паркетів і це може мати тільки негативні наслідки. Є тепер не такі вже то й дорогі щітки звані „моп". Вони добрі тим, що їх легко можна випрати в воді з розпущеним милом і тому все можна мати їх чистими. До них легко можна мати запасові бавовняні торочки, які служитимуть нам все на зміну, коли захочемо брудні перепрати. Другим у нас більше поширеним способом замітанням „навогко є нakручування на звичайну волосяну щітку добре витисненою шматою. Тут тільки вартоб зробити деяке удосконалення і замість рівної шмати, яка легко зі щітки спозає, пошити собі зі старого полотна мішочки відповідні розмірові щітки, з завязками з обох сторін, які той мішочок на щітці притримуватимуть. Замітаємо і при цьому способі легко, щоб не втискати порону до щілин, лише збирати його.

Всякі рідини, які припадком розіллються по підлозі треба витерти негайно, але при цьому не притискати дуже мокрої шмати, а скорше збирати ту рідину з підлоги. Коли маємо плями від товщу на підлозі то усуваємо їх при допомозі бензини. Плями від чорнила зішкробуємо з паркетів дрібнозернистим „гласпапером". Сліди плям відразу затираємо пастою, що все мусить бути під рукою.

Не ставимо на підлогу відер з вогким дном, чи плянок, або слоїків, коли їх добре перед тим не витремо, бо підлога під ними від вогкости темніє і ці плями тяжко потім усунути. Там, де боїмось, що часто сплюватиме вода, або взагалі якась рідина дасмо лінолеум.

Так утримувана щоденно підлога заощадить нам частого відчищування підлог, але це відчищування всеж бодай двічі до місяця мусить відбуватись і вимагає воно також багато праці і певної вже „фаховости".

Господарна.

Сторінка без політики.

Таємничі дивогляди життя.

МОЛИТВА НЕДУЖОЇ В ЛЕТАРГУ.

В околиці Альтетінг трапилася недавно доволі дивна подія. У тому місті занедужала одна стара жінка і всі зусилля лікарів, щоб урятувати їй життя були безуспішні. Познаки життя ставали в недужої чимраз слабші, аж вкінці серце перестало бити і живчик зовсім припинив свої удари. Лікар відвідав недужу ще раз і ствердив уже тільки смерть.

Тіло небіжки перенесли до трупарні і там залишили в домовині. Нікому навіть не прийшло на думку, що смерть старушки тільки позірна, що вона лежить тільки у глибокім летаргічнім сні. Вона лежала після свого пробудження зовсім безсильна і непорушна, але все що довкола неї ділося, вона бачила і чула. Вона пережила страшні хвилини в домовині: бачила всі приготування до похорону. На другий день мали поховати її тіло в могилі. Востаннє пробудилася в „небіжці" величезна охота до життя. Вона почала гаряче молитися, сподіючися, що якимсь чудом врятується перед погребанням живцем у могилі.

В тому самому часі пробудився і лікар зі сну. Якийсь дивний неспокій вигнав його з дому. Якась справді дивна й несамовита сила скермувала його кроки до трупарні, де лежала в домовині „небіжка". Лікар почав переводити щераз якнайдокладніші оглядини і ствердив слабі ознаки життя. Його негайні заходи увінчалися успіхом, бо по довгих зусиллях вдалося йому привернути здогадну небіжку до життя. Як памятка тієї дивної події висить у парохіяльнім костелі Альтетінгу вотивна жертва.

ПРИВИД МАТЕРІ І СИНА.

Капітан англійської маринарки Айлесбері оповідав у кружку своїх знайомих дивну подію зі своїх молодечих літ. Він мав тоді 13 літ, коли підчас подорожі по гавайських морях впав із чердака. Молоденький моряк пішов під воду, відтак виплив ще раз наверх і зовсім підсвідомо крикнув у розпуці одно-однїське слово: „мамо". І в тій самій хвилині він мав привид: Він побачив свою маму і своїх сестер в кімнаті їх дому в Англії. Всі подробиці кімнати станули перед хлопчиною в якнайвиразнішій картині. Немов у найкращім світлині. Одночасно моряки витягнули хлопця з води на корабель.

Кілька місяців пізніше сидів Айлесбері у гуртку своїх найближчих та оповідав свої дивні пригоди. Можна собі уявити його счудування, коли мама заявила йому, що чула його крик.

— Також твої сестри чули твій оклик „мамо". Ми сильноналякалися і я вислала навіть Елен на двір, щоб подивилася, чи нема там кого. Час я собі записала.

Виявилось, що дата і година записана матірю докладнісько годиться з часом, в якому її син топився на гавайських водах.

Міліонер — дезертиром.

Енрі Дансіє, моряк-доброволець французької маринарки купив у дорозі до військової вязниці в Тульоні, де мав відсидіти 30 днів арешту, льотерійний льос. Одначе тому, що підчас „відсиджування" кари видав він усі гроші, намовляв своїх співтоваришів, щоб вони купили льос. Та ніхто не хотів купити льосу навіть і за пів ціни.

Три дні пізніше на льос моряка впала виграна у висоті 1,000.000 франків. Свіжо-спечений міліонер подумав, що найкраще покинути тяжку військову службу, що мала тривати ще два роки. Як подумав, так і зробив. Утік він з армії і легко вжився в ролю міліонера. Почав по всіх усюдах розбиватися своїм новим перегоновим автом.

Одного дня запаморочений алькоголем міліонер-дезертир, який сам кермував автом, розбив його до придорожнього дерева. Він сам лиш перестрашився добре, зате пораненим пасажирам мусів заплатити 250 тисяч франків відшкодування. Відтак Дансіє втік під фальшивим прізвищем останками грошей до Еспанії і забрав зі собою товариша, також дезертира. У Сан Севастіяні заложили вони дефіцитове підприємство, яке зїло решту готівки.

Колиж грошей уже зовсім не стало, б. міліонер-дезертир вернувся до Франції і зголосився до військової влади. За свої подвиги відповідатиме він перед військовим судом у Тульоні.

Військова емеритура для мула.

Джек скінчив 28 літ. З того 27 літ відслужив він в армії Злучених Держав. Батьківщина рішила його відповідно нагородити і з військовими почестями перенести на добре заслужену емеритуру.

27 літ чесної служби для мула — це шмат часу. Перед переходом на емеритуру, на якій забезпечили мулові Джекові догляд, поживу і відпочинок до самої смерти, вислужений мул відібрав війському дефіляду, в якій взяло участь 30 старшин і 700 вояків.

З нагоди дефіляди командант гарнізону полк. Беннет видав такий приказ:

„За ввесь час своєї 27-літньої служби в американській армії Джек був справжнім прикладом вірности і слухняности. Свої обовязки виконував він совісно, згідно з традицією військових мулів. Всі, що мали з ним до діла, висловлювались із якнайбільшими похвалами про його працьовитість і привітність. Тому команда гарнізону приказує, щоб коло Джека ходили якнайдбайливіше до кінця його життя і більше не накладали на нього ніяких робіт".

Приказ відчитали підчас паради. Старий мул, немов зрозумівши слова приказу, вислухав його з повагою, помахуючи при тім хвостом.

По дефіляді почесна сторожа відвела вислуженого мулячого емерита до стайні, де він доживатиме у спокою свого життя.

—o—

Дорогі цілунки в Італії.

Чи поцілувати жінку — це неморальний вчинок, чи тільки неприлична поведінка, або теж зовсім буденне явище? Таке важке питання вирішував перед кількома днями римський суд.

Ціла справа так виглядала: один молодий чоловік поцілував на вулиці свою суджену. Його приятель, що був з ним тоді на проході, станув перед судом як свідок. У першій інстанції засудили молодого мужчину, за невідповідну поведінку. Одначе міжтим проголосили амнестію і на підставі амнестії звільнили молодого виновника з арешту. Прокуратор зголосив апеляцію, вважаючи, що присуд рішучe за лагідний і поставив внесок, щоб за „насильну поведінку" засудити виновника на три роки вязниці.

Одначе таку гостру кару навіть суд уважав за надто „солону" ціну одного поцілунку і вирішив справу щасливо для „злодія поцілунків", оцінюючи цілу справу тільки як образу жінки і застосував амнестію.

Має 13 літ і виходить замуж.

У селі Васіні недалеко Ліону заключила оригінальна молода пара подружжя. Молодий і молода мають разом 31 літ. Він має 18, вона 13 літ. Президент Франції дав окремий дозвіл тій малолітній парі закоханих, сподіючись, що нащадки цих молодих причиняться до скріплення нового французького покоління.

—o—

ЯК ШУБЕРТ САМ СЕБЕ ЦІЛУВАВ.

Шуберт їхав одного разу почтовим возом з Відня до Лінцу. Проти нього сиділи дві жінки, яких він ніколи не знав, та вони його мабуть пізнали. Що хвилини глипали в його бік і щохвилі том робили ріжні замітки на тему його вдачі, ости і неприступности. Запримітив це Шуберт і рішив дати своїм сусідкам научку. Коли почтовий віз їхав через довгий темний тунель, де в темряві ніхто себе взаїмно не бачив, Шуберт поцілував довго і голосно свою руку.

Коли віз виїхав із тунелю, Шуберт мав спокій, бо ніодна з пань уже не цікавилася ним. Кожна з них думала про другу, що дозволила себе поцілувати Шубертові. Колиж доїхали вже до місця призначення, Шуберт сказав хитро усміхаючись:

— Мої пані, довго буду ще ломити собі над тим голову, котра з пань мене справді поцілувала.

КОРОВА ДЕТЕКТИВОМ.

Недалеко німецько-голяндського кордону трапилася гумористична подія, яка довела до відкриття коровою тайної горальні. На пасовищі сполошилася чогось корова і те, завжди спокійне звіря, пігнало стрімголов у недалекі кущі, втікаючи перед перестрашеним власником, який даремне намагався її зловити. Він почав шукати в кущах за коровою, але вона немов під землю запалася. Щойно по довгих розшуках знайшов він її у якійсь таємничій западні. Ближчі й докладніші оглядини довели на слід тайної горальні, скритої під землею. Поліція, яку покликав власник корови, сконфіскувала 6 бочок голяндської горілки.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

Дитяче питання.

Діти вже тепер мріють про Різдво і ялинку. Петрусь питає:

— Мамусю, чого ти собі бажаєш на ялинку?

— Чемної дитини, Петрусю.

Петрусь дивиться счудований на маму:

— Ще одну?

Малярська критика.

Маляр: „Як вам подобається моя нова картина?

Критик: „Могла би бути гірша."

Маляр: „Що? Відкличте негайно свої слова."

Критик: „Добре, вона не могла би бути гірша."

Вік жінки.

— Ви маєте вже 103 роки? В такім випадку ви найстарша людина в місті.

— Ну, ні — моя жінка два роки старша від мене, але про те ніхто не сміє знати.

Запрошення.

Шпилька зачіпає Гичку.

— Що ти робиш завтра вечором?

— Завтра? Не маю нічого на праці.

— А післязавтра?

— Післязавтра також ні.

— А четвер?

— Четвер маю також вільний.

— А пятницю?

— На пятницю маю вже білет до театру.

— Ах, ти дурний! Таж я хотів тебе запросити в пятницю на вечерю.

За пізно.

— Чому ти завязав собі ґудз на хусточці?

— Щоб не забути, що я рішив не пити більше алькоголю.

— Адже перед тобою стоїть знову шклянка.

— Так, я запримічую ґудз щойно тоді, коли обтираю вже хусточкою рот по пиві.

Анкета в „Просвіті" у справі боротьби з неграмотністю.

Дня 24. листопада ц. р. зійшлися в „Просвіті" на нараду представники українських центральних установ і преси в справі поборювання неписьменности серед українського народу. Нараду відкрив і вів від Головного Виділу „Просвіти" **о. дир. Дзерович,** голова Комісії для боротьби з неписьменністю. В свому вступному слові він ствердив жахливу правду, що, згідно з переписом населення з 9. грудня 1931 р., в Польщі на неповних 6 міліонів українського населення є поверх 1,719.000 неписьменних, у тому на території самої східної Галичини коло 850.000 неписьменних.

Референт пропаганди **дир. Юшишин** зясував тактику „Просвіти" в бортьбі з неписьменністю. Неписьменність є всенародним, усенаціональним лихом і тому цілий нарід мусить повести з цим лихом плянову боротьбу, під проводом „Просвіти". Всі українські товариства, установи й організації поведуть цю боротьбу на своїх теренах. З тою метою повинні вони потворити в себе спеціяльні комітети для боротьби з неписьменністю. Ці комітети мусять стояти в тісному звязку з такими-ж комітетами при філіях і читальнях „Просвіти". Товариства самі контролюватимуть діяльність своїх комітетів і повідомляти періодично про стан ліквідації неписьменности організаційні клітини „Просвіти".

Не буде одного шабльону в боротьбі з неписьменністю. Тактику треба пристосовувати до місцевих умовин та індивідуальних потреб неписьменого.

Отже можна організувати **курси,** навчати **групово та індивідуально.** Найважніша постанова — кожний письменний повинен за зиму вивчити 1—2 неписьменних. Тут успіх був би найпевніший.

Представники преси виявили готовість підтримати змагання „Просвіти", витворити в громадянстві відповідну сприятливу атмосферу та в цілому сезоні (грудень-березень) не переривати пропаганди.

В дискусії висловилися представники наших центральних установ за тактикою, зясованою референтом. Товариства видадуть розпорядження, щоб низові їхні клітини потворили відповідні комітети для боротьби. з неписьменністю та підпишуть разом з „Просвітою" відповідну відозву до українського народу в справі ліквідації неписьменности.

Школи на польонізацію українських дітей.

Чому та як поляки опікуються приватними школами Т. Ш. Л.

Хоч у Галичині нема вже навіть 100 державних народніх шкіл з викладовою українською мовою, а всі утраквістичні школи є фактично польськими школами — „Товажиство Школи Людовей" закладає масово по наших селах свої приватні школи, щоби зміцнити польський елемент. Крім праці у школі Т. Ш. Л. учитель чи учителька веде ще інтенсивну культурну та суспільну працю в селі і таким чином по наших селах поляки творять сильні бастіони польщини. Таких бастіонів польщини у Галичині мало Т. Ш. Л. дуже багато, але майже всі ці приватні школи перейшли на державний етат. Одначе Т. Ш. Л. далі закладає приватні школи і — як пише „Дзеннік Польскі" з 26. ц. м. — має їх тепер 28. Крім того в найближчих днях відкрие 15 нових приватних шкіл. Кожна така школа, сперта на фонди і засоби місцевого громадянства, зміцнена фондами централі Т. Ш. Л. — є зовсім окремою і незалежною станицею від публичних шкіл, що істнують вже у громадах і як школа Т. Ш. Л. виховує дітей лише в польському дусі, учить виключно польської мови та римо-католицької релігії. Кошти вдержання такої школи Т. Ш. Л. сягають коло 2.500 зол. річно. Зокрема цього року — пише „Дзеннік Польскі" можна ствердити сильнішу допомогову акцію польського громадянства й польських установ для Т. Ш. Л. Деякі польські установи перебирають приватні школи Т. Ш. Л. у ріжних місцевостях Галичини виключно на своє вдержання. Дотепер такі установи й організації заявили свою згоду обняти опіку над приватними школами Т. Ш. Л., а саме: П. А. Т. у Львові, І. Коло Т. Ш. Л. у Кракові. Підприємство Рільних Горалень у Львові, Звйонзек Зем Гурскіх у Варшаві, І. К. Ц. у Кракові, Громада м. Кракова і м. Львова, Т-во Кредитове Земске у Львові, Нотаріяльна Палата у Кракові. Слід сподіватися — кінчить „Дзеннік Польскі", що число жертводавців буде постійно збільшатись і при видатній допомозі польського громадянства не лише зі Сх. Галичини, але і цілої Польщі, доведе до розвязки цієї проблеми (читай: поширення сітки приватних шкіл Т. Ш. Л. на всі наші села — прим. Ред.).

Щож ми протиставимо цій пляновій польонізаційній акції українських дітей при помочі шкіл Т. Ш. Л. Чи може бодай жертвенну матеріяльну підтримку „Рідній Школі" і „Просвіті"? Ні! Наші рідношкільні учителі і просвітянські організатори примирають з голоду, бо місяцями не дістають своїх смішно низьких платень. Тому крайна пора отрястись з незрозумілої байдужости і сконсолідувати всі свої національні сили до боротьби за душу кожної української дитини і члена українського народу. Плянову польонізаційну акцію можна відбити лише негайною, пляновою, витревалою і скоординованою протиакцією.

ОЛЬГА ЦІПАНОВСЬКА.

Про І-у рапсодію Лисенка.

СПОГАД ІЗ ПОБУТУ В КИЄВІ І ЗУСТРІЧІ З ЛИСЕНКОМ.

Було це літом 1907 р., коли наше товариство, зложене з кількох осіб, могло вкінці по довгих заходах у справі пашпортів вибратися на Україну, перш усього до Києва.

Зі Львова виїхали ми поспішним поїздом коло 7. год. вечором і за кілька годин були вже за Збручем, на нашій... не своїй землі. Ніч була темна й така ясна, що при сяйві місяця можна було з вікна вагону доглянути великі простори заабручанського Поділля.

Літнє сонце встає рано — годі спати. Нетерплива думка вибігає вперед назустріч колишній, славній столиці могутніх наших князів. Коло 8. год. вранці почувся оклик: „Київ, Київ" — і справді з ранньої мряки став підійматись величавий, золотоверхий Київ, осяєний блеском яскравого, літнього сонця. Незабутнє враження!

Вїжджаємо в середину міста — вулиці просторі — доми тонуть у зелені серед богатих, квітних садів. Ні в піснях оспіваний Неаполь, ні швайцарська Люцерна, окружена сніжними верхами Альп, не зробила на мене такого враження.

Заходимо спершу до адміністрації „Ради", щоб там стрінутися з її добродієм-видавцем Е. Чикаленком, що саме в тому часі відсидів у тюрмі „кару" за сміливіше редакторське слово.

Стрічаємо проф. Філярета Колессу, який провадить з собою співця-бандуриста до готелю, де замешкав (тоді не вільно було бандуристам співати прилюдно на вулицях Києва), щоб зібрати від нього на грамофоновий валок наші пісні-думи, що їх відтак репродукував на концертах у Галичині.

Оглядаю „Золоті Ворота", слухаємо доброї, симфонічної музики в „Купецькому Саді", звідки простягається чудовий вид на Дніпро-Славутицю, що пливе широчезною лентою спокійно й могутньо в далечінь під Каневську Гору.

А в мене одна думка: чим скоріш побачити Миколу Лисенка і послухати його своєрідно-артистичної гри. Але довідуюсь, що його в Києві нема, виїхав до Китаєва — як звичайно в літі — на „дачу".

До Китаєва Дніпром неделека дорога — рішаюсь там зараз поїхати. Беру з собою кілька Лисенкових творів і спішу на Поділ до Дніпрової пристані, щоб не спізнитись на відїзд малого корабельчика, що пливе в напрямі до Китаєва.

Корабель пливе попри високий беріг Дніпра, де пишається своїми пятьма золотоверхими церквами Печерська Лавра. Вневдовзі ми вже в Китаєві. Легко віднайти віллю, де мешкає Микола Віталієвич. Чепурний домик серед городчика-цвітника.

Входжу з бючим серцем у невеличкі кімнати. В одній з них пяніно і при ньому наш маестро Лисенко. Вітає мене, якби давню знайому з милою, природною ввічливістю, що така питома висококультурним людям.

Обмінюємось словами, думками — є про що поговорити. За якусь хвилину осмілююсь висказати прохання, чи маестро не дозволив би мені переграти декілька його творів і подати свої вказівки щодо їх інтерпретації.

Микола Віталієвич радо годиться на те. Сідаю до піяніна — руки дрожать, але відчуваю миле вдоволення, радість. Лисенко подає коротко свої заввагк. По скінченій „лекції" пише мені на пісні фортепіянового укладу: „Без тебе Олесю пшенички не жати" кілька милих слів на спомин такої дорогої для мене, незабутньої хвилини. Відтак маестро сідає до піяніна і грає свою улюблену 1-шу рапсодію. Якжеж він її грав! „І вчора була у мене одна знайома — каже Лисенко — і я грав їй також ту рапсодію. Вона слухала, слухала і... „слізку спустила".

Скоро наближається час відїзду — на прощання даю мистцеві золоте перо в ручці гуцульської роботи з щирим побажанням, щоби служило йому в довгі літа його геніяльної, творчої праці.

Микола Віталієвич провожає мене до Дніпрової пристані. Сонце схиляється до заходу. Він вдивляється в погідний небосклін. „Яка гарна погода — промовив — погляньте, як чудово грають ся коліри в променях заходячого сонця". А по хвилині: „Чи ми ще коли побачимось?" І вам нелегко тут дістатись, а мені... хто зна, чи вже доведеться коли поїхати до моїх любих братів галичан, з якими мене вяже стільки милих споминів..."

Чекаємо хвилину на корабель.

Лисенко задумався, відтак глянув на мене мягко-сумним поглядом. — „Маю до вас прохання — сказав. — Тут ніхто не грає моєї 1-шої рапсодії крім двох учениць на найвищому курсі моєї школи і то — вони не українки. Як вернетесь у Галичину — будь ласка, попросіть піяністок, піяністів, щоби грали ту рапсодію — не хотів би я, щоб вона пішла зі мною до гробу".

Кожне слово Миколи Віталієвича глибоко западає мені в память. Ми розпрощались якось невесело і я довго-довго дивилась за імпозантною постаттю геніяльного маестра з думкою: Чи побачимося ще коли?... І вже не побачились. Пять років пізніше Миколи Лисенка не стало в живих.

В Києві купила я в Ідзіковського 1-шу Лисенкову рапсодію і як вернулася до краю, переказувала артистам-піяністам просьбу Лисенка. І були справді спроби поборювати в оцій рапсодії деякі дуже тяжкі місця і під оглядом технічним, і її інтерпретації, та — на жаль — досі ніхто не відважився заграти її на концертовій естраді. Тому я рішилась у 25-ліття смерти М. Лисенка подати ту його просьбу-завіщання до прилюдного відома нашим піяністкам і піяністам, що вже стануть вище понад всілякі технічні трудноші. Нехай би ця рапсодія ввійшла в програму Лисенкових концертів, проектованих у цьому ювилейному році, а тоді може... дух Миколи Віталієвича заслухається з вдоволенням в тони свого улюбленого твору... щасливий, що сповниться його задушевне бажання, що його 1-ша рапсодія не піде з ним до гробу.

Архиєпархіяльні вісти.

Рукоположені: о. Білик Роман Ярослав (2 ім.) — о. Грат Станислав (у Римі). — Дурдела Омелян. — Ржондістий Евген.

Правом уживання фіолєтового коллака й поляса наділений: о. Щуровський Іван, парох Стиняви Вижньої любінецького деканату.

Крилошанськими відзнаками наділений: о. Тимчук Іван, парох Туря олеського деканату.

Іменовані та призначені: о. Білик Роман, неопресвитер, капеляном С. С. Василіянок у Підмихайлівцях. — о. Жолкевич Володимир, завідатель Любіня Великого городецького деканату, катехитом у Теребовлі. — о. Малиновський Олександер, віцеректор Дух. Семинарі, ректором Христіянського Інтернату.— о. Раковський Ярослав, парох Покровець жидачівського деканату, катехитом у Жидачеві. — о. Фарміга Марян, сотрудник у Вербилівцях рогатинського деканату, капеляном С. С. Василіянок у Камянці-Підлютому. — о. Фуриєвич Володимир, після повороту зі студій, архіварем Митрополичої Консисторії. — о. Чопей Василь, катехит у Жидачеві, катехитом у Городку. — о. Яків Іван, сотрудник у Залавові рогатинського деканату, катехитом у Ходорові.

Канонічну інституцію дістали: о. Бачинський Роман, завідатель Разова долинського деканату, в Разові. — о. Кузьма Андрій, завідатель Стрийки збаразького деканату, в Стрийці. — о. Ліщинський Лев, завідатель Витвиці болехівського деканату, в Підгірках калуського деканату. — о. Недільський Іван, завідатель Вибудова бережанського деканату, у Вибудові. — о. Сохоцький Ісидор, парох Гаїв винницького деканату, в Дмитрю щирецького деканату. — о. Цісик Степан, ректор Жидичин ярычівського деканату, в Повітні городецького деканату. — о. Шанковський Евген, завідатель Струтина Нижнього рожнятівського деканату, в Струтині Нижнім.

Завідательства дістали: о. Гроховський Йосиф, сотрудник у Кошляках новосільського деканату, в Козівці козлівського деканату. о. Гургула Анатоль, сотрудник у Томашівцях войнилівського деканату, у Витвиці болехівського деканату. — о. Івахів Павло, після повороту зі студій, у Солукові долинського деканату. — о. Левицький Володимир, сотрудник у Перегноєві глинянського деканату, в Лагодові унівського деканату. — о. Манько Юліян ЧСВВ у Краснопущі поморянського деканату. — о. Миронюк Іван, завідатель Дмитря щирецького деканату, в Галх винницького деканату. — о. Оришкевич Олександер, після повороту зі студій, у Бушках грималівського деканату. — о. Садовський Володимир, завідатель Богутина поморянського деканату, в Богутині.

Доїзджаючими завідателями назначені: о. Збаращук Іван, сотрудник у Довгім теребовельського деканату в Залавю тогож деканату. — о. Коваль Володимир, парох Медині войнилівського деканату, в Цевьмі тогож деканату. — о. Куницький Корнило, парох Букачовець бурштинського деканату, Черневі тогож деканату. — о. Миштюк Данило, завідатель Тугольки тухлянського деканату, в Сморжу тогож деканату.

Ректорами церков іменовані: о. Дядьо Микола, завідатель Лагодова унівського деканату, в Старих Бродах брідського деканату. — о. Коломиєць Богдан, завідатель Перевізця войнилівського деканату, в Надієві долинського деканату. — о. Побігущий Степан, сотрудник у Могильниці теребовельського деканату, в Бубнищу болехівського деканату. — о. д-р Сидор'в Йосиф, катехит у Теребовлі, на Клепарові у Львові. — о. Стасишин Григорій, завідатель Повітна городецького деканату, в Жидятичах ярич'вського деканату.

Сотрудниками назначені: о. Бодиарчук Михайло, завідатель Сморжа тухлянського деканату, в Турі Великій долинського деканату. — о. д-р Гриньох Іван у св. Юрі у Львові. — о. Дурдела Омелян, неопресвитер, у Ляшках Великих золочівського деканату. о. Карп'яський Йосиф, неопресвитер, у Микуличинах микулинецького деканату. — о. Ліщинський Михайло, капелян С. С. Василіянок у Камянці-Підлютому, в Дубі перегінського деканату. — о. Любович Іван, сотрудник у Журові бурштинського деканату, в Могильниці теребовельського деканату. — о. Мармаш Василь у Стрию — о. Михайлищук Дмитро, після повороту зі студій, у Демні миколаївського деканату. — о. Олексик Іван, сотрудник у Скоморохах Нових галицького деканату, у Войнилові войнилівського деканату. — о. Ржонсп'стий Евген, неопресвитер, у Підбережі болехівського деканату. — о. Стрийський Мирон, завідатель Підгорок калуського деканату, в Кропивнику тогож деканату. — о. д-р Сярок Степан, після повороту зі студій, у Добротворі струмилокам'янецького деканату. — о. Ширба Леонід, сотрудник у Демні миколаївського деканату в Краснім буського деканату.

Перейшли в стан супочинку: о. Кармалита Григорій, парох Отр'лок бобрецького деканату. — о. Клодницький Маріян, парох Путятинець рогатинського деканату. — о. Левицький Володимир, парох Чорнушовичі зимнцівського деканату. — о. Левицький Теодор, завідатель Городища озірянського деканату. — о. Палій Іван, завідатель Ухвала лопатинського деканату. — о. Сахно Теодор, парох Лагодова ун'вського деканату.

——о——

НОВИНКИ.

— Вистава праць Олекси Грищенка у Львові. 4. грудня ц. р. Асоціяція Незалежних Українських Мистців відкриває свою IX. Виставу творів одного з найвидатніших сучасних українських мистців — Олекси Грищенка. Вистава уладжена буде в салях будинку „Просвіти", Ринок 10. Твори Олекси Грищенка спроваджено зі Стокгольму, де відбулася саме вистава, що пройшла з дуже гарним успіхом. Як відомо, твори О. Грищенка закуповували Люксембурський і Державний Музей у Парижі, де мистець репрезентує „українську мистецьку школу", а також багато американських музеїв і ґалерій придбали твори О. Грищенка.

— Вистава образів членів ґрупи „Лінія", О. Гана, С. Ласовської, В. Ласовського та Е. Васильковського відкрита щодня в домівці львівського Союзу Плястиків (вул. Дідушицьких 1, І. пов.) в год. 10—14. Вступ для шкільної молоді вільний. Вистава дає огляд зусиль сучасних артистів і викликує загальне зацікавлення оригінальним приноровленням нової малярської техніки — олійної крейдки.

— Виклад у Рогатині п. н. „Нові тенденції в українській літературній мові" заходами Т-ва ім П. Могили і рогатинської Філії Учительської Громади виголосить 27. ц. м. проф. В. Сімович.

— Рятункове поготівля у Львові дало в місяці вересні поміч у 1503 випадках. Найбільше (530) було випадків пробиття й побиття. Самогубних випадків було 18, з чого один скінчився смертю. Самоходи, трамваї та інші поїзди переїхали 34 осіб.

— Продовження обнижки комірного. На засіданні ради міністрів 24. ц. м. принято між іншим проект закону у справі обнижки комірного та зміни закону про охорону льокаторів. Проект продовжує до 31. грудня 1938. р. обнижку комірного та передбачує ступневу ліквідацію охорони льокаторів до липня 1943 р.

— Нові костели, людові доми і молочарні. Як повідомляє ПАТ, у Калущині йде в живому темпі праця над будовою нових костелів і людових домів. В останньому часі почали будувати костели в Сівці Войнилівській і Цвітовій. Кінчать будувати нові людові доми Т. Ш. Л. в Хотині, Голині і Томашівцях. У будові находяться польські людові доми в Підмихайлі, Бережниці, Павликівці і Зелемянці. На увагу заслугує акція польської районової молочарні в Томашівцях, що оснувала нові сметанкові збірні в Павликівці, Пняках, Дубині, Копанках-Кольонії і Томашівцях Старих. Крім того в стадії організації находяться сметанкові збірні в Зелемянці, Сиглові, Гуменові та Долпотові.

— Б. надвірнянського старосту Робакевича мали випустити зі станиславівської слідчої вязниці за кавцією 2.000 зол. Тимчасом виявилися нові його проступки і судова влада рішила Робакевича задержати. Акт обвинувачення у справі його проступків уже готовий.

— Нові польські школи в Станиславівщині. В Кончаках Нових, пов. Станиславів відбулося посвячення угольного каменя під будову польської школи коштом старшин, підстаршин і вояків станиславівського полку піхоти. В будинку будуть міститися крім школи також людовий дім і інші польські орґанізації. Кошти будови обчисляють на 30 тисяч зол. — У Заболотові мають вибудувати школу Т. Ш. Л. коштом 10 тисяч зол.

— Віцепрезидентом Луцька вибрала міська рада Г. Стемповського, б. старосту у Володимирі Волинськім і Люблині та б. бурмістра Володимира Волинського. На це становище зголосилося 43-ох кандидатів. Г. Стемповський перейшов тому, бо дістав 20 голосів; другий кандидат Бачинський дістав ледви 8 голосів.

— Новий костел в Івановій Долині на Волині будуватимуть уже з початком нового року.

— Львівська хроніка. На вул. Городецькій п. Гелені Домброва вирвав якийсь грабіжник ручну торбинку з грішми і втік. — Арештовано 60-літнього шевця Прайса в Ринку за блудодійство з малолітньою. — До шпиталю привезли Олену Возняк, жінку листоноша, засудженого за крадіж, яка не маючи з чого жити, зачадила четверо дітей, а сама пробувала отруїтись. Діти відратовано. — При вул. Краківській ч. 30 скочила з першого поверху 30-літня Анна Будзінська і тяжко потовклася.

— Краєва хроніка. На дім купця Давида Шпіцера у Сковятині борщівського повіту напали три бандити і зрабували 200 зол. готівкою та товари вартости 150 зол.

— Епільоґ зборівських зловживань. Львівський апеляційний суд зменшив б. начальникові скарбу у Зборові, Лаврову, кару 4-літньої вязниці до одного року без припинення. Його засудили за службові зловживання. Другому засудженому в цій справі, Розенцвайґові затвердили присуд першої інстанції, а саме кару 8 місяців вязниці зі зменшенням до половини на основі амнестії.

— Сензацію в Станиславові викликав 11-літній Владислав Лехович, який не могучи глядіти на нужду свого батька, зредукованого урядовця, вибрався пішки до Варшави, щоби там просити праці для свого батька. Його заходи не лишилися без успіху. Батько має дістати посаду, а сина, що чотири місяці йшов до Варшави і назад, повитали в Станиславові оваційно.

— Пропав польський літак. Із Сальонік вилетів 23. ц. м. перед полуднем літак польської пасажирської лінії „Льот", „Дуґляс" у напрямі Софії та Букарешту. Пів години пізніше болгарська радіостація в Бузуріште почула невиразні сиґнали цього літака, але згодом вони замовкли. Радіостація звернулася до управи летовища в Букарешті з запитом, чи прилетів там „Дуґляс", але дістала неґативну відповідь. Тоді розведено телефонічно обсервацію літака на території Болгарії та Югославії. Коли не було ніяких вісток, з Букарешту вилетів до Бузуріште польський літак, щоб теж глядіти за „Дуґлясом". Аж на другий день наспіла вістка, що в місцевости Кріва Река бачили попереднього дня в полудне якийсь літак, який летів кілька метрів понад деревами. Місцевість Кріва Река находиться в горах Перім, на висоті 1000 метрів, окружена високими верхами. Туди спрямовано кілька болгарських літаків, але вони вернулися без успіху. Гірське пасмо Перім (давня турецька назва Перім-Даґ) лежить у Болгарії в трикутнику між Югославією, Болгарією та Грецією, на схід від ріки Струми. Тут будуть робити дальші розшуки. Правдоподібно літак постигла катастрофа. Крім трьох членів залоги находилося на ньому трьох пасажирів.

— Арештували торговця дівчатами. В потязі, що їхав з Варшави до Вильна, арештовано торговця жінками, що віз їх із Лодзі. Придержано 22-літню Марію Гарварт, родом із Угорщини, сестри Гільду та Ельзу Крайцівни й доньку банкиря з Лодзі Розу Шульцберґ. Арештований віз їх до Вильна нібито до фільмового виробництва, а на ділі до одного з домів розпусти.

— Христіянин не хотів присягати перед судею жидом. Підчас судової розправи перед судею Шмавсом у Бжеску пов. Бохня свідок Франц Зверж відмовив присяги, заявляючи, що як христіянин не може згодитися, щоби присягу перед хрестом відбирав від нього жид. Присяга в суді це релігійний акт і тому свідок зажадав, щоби до цього акту покликати суддю христіянина. Суддя Шмавс запротоколував, що свідок Зверж відмовляє зложення присяги і засудив його за те на кару 3-денного арешту, до якого звелів його зараз відставити.

— Трагічна пригода наколесників. Мешканець Томашова, Адам Станецький, зїздячи з гори ровером, впав на віз і надівся на дишель. Він згинув на місці. Від Воломином дістався під потяг наколесник Болеслав Вардинський і також згинув.

— Сповнив обовязок чесної людини. У варшавському воєвідському уряді відбулося відзначення хрестом заслуги шофера Йосифа Подскробка, який знайшов у своїм авті течку з 20.000 зол., полишену двома пасажирами, і відніс на поліцію. У своїй промові воєвода Ярошевич вказав на велике значіння його громадянського вчинку, що може служити приміром для всього громадянства. Зворушений шофер подякував за відзначення, мовлячи, що сповнив тільки обовязок чесної людини. Крім того цивільна канцелярія признала 14-літному синові Подскробка річну стипендію у висоті 400 зол. на студії в огородничій школі, а одна фабрика самоходів дала йому на дуже вигідних умовинах нове авто.

— Піде на шибеницю. Президент Мосцицький відкинув прохання про помилування Антона Ґапа, засудженого на повішення. Ґап убив у чет-

стоховському повіті чотири жінки, укривши тіла своїх жертв так, що його злочини виявилися щойно по багатьох літах. Не удостоївшись помилування, згине на днях з рук ката.

— Ріжні вістки. Мусоліні подарував німецькій організації зимової допомоги тисячу сотнарів кави, що походить з Абісинії. — У Відні відбулася врочистість 100-літньої річниці побудування першої залізничої лінії в Австрії з Відня до Ваграму. — У Франції будують велитенський гидроплян, призначений для пасажирської комунікації понад Атлянтійський океан. — Як довідується чеська преса з Москви, Сталін занепав на тяжку шлункову недугу.

— Справлення помилки. В „Ділі" з 24. ц. м. у ст. п. н. „Зміна девізових постанов" (на правиничій сторінці) трапилася прикра друкарська помилка. Отже на основі виконного розпорядку міністра скарбу у справі грошевого обороту з закордоном не треба буде дозволу девізової комісії на висилку за кордон платничих засобів, якщо їх висилається через Банк Польскі або девізові банки: 1) на заплату позичок, що їх затягнули особи, що замешкують у Польщі, від чужинців **після 19. листопада ц. р.** (а не як помилково надруковано: по день 18. листопада ц. р.), бо згаданий розпорядок обовязує щойно від 19. листопада ц. р.

— Загальнопольський кооперативний зїзд у Львові відбудеться 12. і 13. грудня ц. р. при участи коло 1.000 делегатів. „Газета Польска" пише, що загально-польський кооперативний зїзд скликано до Львова тому, бо Львів є центром мобілізації польських сил з огляду на зріст українського кооперативного руху. Отже нова протиукраїнська маніфестація.

— Прилюдна збірка на інвалідів У. Г. А. За дозволом львівського і станиславівського воєвідського уряду переведе наше Товариство прилюдну збірку жертв на збіркові листи по селах обох воєвідств у днях 28. листопада до 3. грудня 1937. р., а в неділю 28. листопада ц. р. збірку жертв до пушок по містах. Подаючи це до відома нашого громадянства, просимо в часі збірки жертвувати на забезпечення інвалідів Української Галицької Армії. Воєвідський уряд у Тернополі не дав дозволу на збірку й тому в цьому воєвідстві наше Товариство не переводить прилюдної збірки жертв. **Українське Товариство Допомоги Інвалідам у Львові.**

— Новий чинник в радіофонії: ощадність. Коли маємо добрий приймач зі світовим засягом і з величавим тоном, як напр. супер Телефункен, вживаємо його більше, слухаємо його радо і часто, відбуваємо радієву подорож без перешкоди по цілому світі. Річ проста, тоді зуживається більше струму, а це коштує. Беручи це на увагу, краєва фабрика Телефункен засобила відбірник Феномен Ма. у спеціяльний ощадностевий уклад „економізатор струму", завдяки якому зуживаємо на 50% менше струму. Бо відбірник з укладом „економізатор струму", зуживає струму стільки, що мала 25-ватова жарівка. При ціні 1 кільоватгодини зол. 0.60 супер Феномен ощаджує пересічно струму за зол. 3.60 місячно і то при повній видатносте і світовім засягу. Ця місячна ощадність по кількох роках амортизує кошт апарату. Супер Феномен Ма. з укладом „економізатор струму" коштує за готівку тільки зол. 289.—. При купні на рати вплата зол. 20.—, а решта належитости є розложена на 16 рат по зол. 20.— кожна.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ОСТАННІЙ ПОЇЗД З ОБЛОЖЕНОГО МІСТА".

Голівудські кіновиробництва вже використали громадянську еспанську війну для ефектовної фільми. Маємо таке враження, якби цензура вирізала з неї сцени, що вказують на приналежність дієвих осіб до двох ворожих партій, щоб не розбуджувати небажаних настроїв серед авдиторії. Колиж фільма вже в самому заснові так складена то глядач мусить дуже уважно стежити, щоб зрозуміти, які дієві особи і з яких мотивів переходять на два ворожі фронти. Жорстокість громадянської війни змальована кількома сильними сценами. Бачимо фанатизм еспанців, їх своєрідне розуміння геройства та чести, безоглядність і несподівані приливи зворушення. Неодин глядач зовсім неознайомлений з еспанською культурою не розуміє деяких моментів і вважає їх примхами без мотивів. Головним мотивом цієї фільми є дружба двох приятелів, що взаємно рятують один одного від смерти. Конфлікт між почуваннями дружби і кохання виведений дуже дискретно. Щоб лагіднити деякі ріжкі сцени, сценаристи ввели веселого американського денникаря, який ставиться до війни з погідною усмішкою. Фільма має цілу низку любовних сцен у ріжних тонах. Вона обрахована на сильні нерви, але певне не переборщена і підготована добрими знавцями Еспанії. Грають першорядні артисти, хоч вони і рідко появляються в наших кінах.

З нових видань.

Степан Шах: **Реформа шкільництва — погляд на її ціль, прояви й організацію.** — Відбитка із „Звідомлення Виділу Т-ва „Кружок Родичів" при держ. гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі за шк. рік 1936/1937.

Перед нами дбайливо видана брошура обему 23 сто... з 4 дбайливими ілюстраціями. Коли автор бр...ури погодився на видання своєї статті в окремій відбитці, то мав на ціли широкому загалові нашої суспільности в популярний і приступний спосіб уможливити пізнати і зясувати висліди реформи шкільництва у нас — так, як вони під цю хвилину виглядають. Автор цілковито оминає дискусії на тему доцільности чи недоцільности реформи — він стверджує і вияснює лиш те, що вже нині обовязує. Також не витягає висновків на будуче. Це немов полишає історії і читачеві — а сам іде за наміченою цілею: інформація точна і докладна для суспільности.

Однак не від речі буде подати, що автор кількома словами згадав про давні передконституційні ліцеї в Перемишлі і тимсамим доложив одну цеголку до історії місцевого шкільництва. На тлі того історичного вводу дуже симпатично вийшов довголітній директор „фільософії" в Перемишлі, еп. Іван Снігурський.

Та дигресія цілости не шкодить, навпаки — урізнороднює зміст так дуже на часі виданої брошури.

М. Р.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Свято Миколи Лисенка в Сороках Львівських. Заходом читальні „Просвіти" в Сороках Львівських під проводом голови о. Романа Трояна влаштовано 21. XI. ц. р. академію з приводу 25-ліття смерти М. Лисенка. Свято це випало величаво. В програму входили: вступне слово, хорові продукції, вложені з творів М. Лисенка й інших, музично-вокальні точки, бандура, скрипкове сольо й сольоспів при акомпаніяменті гітари. Вступне слово про життя, музичну творчість та значіння М. Лисенка для українського народу, як музика і громадянина, виголосив ядерно голова читальні о. Роман Троян. Хор під умілою батутою студ. прав Богдана Крушельницького заблестів уповні відповідним голосовим добором, умілістю, зіспіваністю і милозвучністю. Цим доказав, що не повстидався би й міської естради. Усіх присутніх причарувала мистецька гра на бандурі знаного нашого бандуриста п. Юрія Сінгалевича. Скрипка й сольоспів при акомпаніяменті гітари були у виконанні диригента хору. Академію закінчено національним гимном. Свято подишило незатерте враження. Прикро вражала лиш відсутність старшого громадянства, що виказало мале зацікавлення святом. Зате молодь і дітвора явились д. численно. Будоб бажано, щоб і інші довколичні села брали собі приклад з повищого і влаштовували у себе подібні академії.

Благословення обновленої церковці в Брюховичах коло Львова й академія у століття „Русалки Дністрової". Богом і людьми забуті та в більшости спольщені Брюховичі коло Львова переживали в неділю 21. листопада радісний день. Ця підльвівська оселя, кільканадцять літ тому ще чистоукраїнська — від десяток літ крайнє занедбана під церковним оглядом, без душпастирського проводу й виставлена на польонізацію та облатинщення, під впливом літнища Брюховичі та праці львівського магістрату, до якого Брюховичі належать спольщилася та в більшости перейшла на латинство. При рідній обряді лишилася ще тільки мала частина автохтонів, бо якжеж могло бути інакше, коли ця місцевість була досі тільки третьою причіпкою до величезної парохії Грибовичі Вел.? Про якусь національну працю серед брюховичан ніхто не чував, дарма, що Брюховичі під самим Львовом. На краще зачало змінятися, від коли на периферіях Брюхович осів безробітний прив. службовик п. Вербовський та завдяки його заходам Брюховичі дістали окремого священника в особі о. Стефана Воробця. Ті два люди зачали працю від основ. Коло старої церковці стали громадитися рештки недобитків греко-католиків, що вже стали забувати про свій обряд та народність. Народ із запалом став горнутися до своєї старенької церковці, жадний рідного, духового корму. Коло тої імпровізованої „парохії" нині вже згуртувалося понад 600 душ. Вже й церковцю відмальовано, вже двигнули брюховичани і свій читальняний дім на церковнім грунті завдяки підтримці архиєпархіяльного фонду. Обновилося релігійне та національне життя, а минулої неділі брюховичани святкували радісний день огляду своєї культурної праці. Після торжественної Служби Божої, яку відслужив о. крил. Ю. Дзерович та виголосив проповідь на тему привязання до рідного обряду, поблагословив целебрант обновлені ікони та памяткову таблицю-напись у память століття „Дністрової Русалки". Після церковної частини відбулася у власній, битком набитій салі, академія в память століття нашого національного відродження. Вступну патріотичну промову виголосив голова читальні п. Вербовський. Низку вдатних вокальних точок виконав злучений хор молоді з Грибович Вел. та Брюхович. На закінчення до зібраних настроєво промовив о. крил. Дзерович. Одначе успішна праця о. пар. Воробця на тій душпастирській голодівці та п. Вербовського не все находить признання серед громадянства, на яке вона слушно заслуговує. На запрошення пароха на це торжество не прибув ніхто з сусіднього духовенства, навіть не явився місцевий капелян СС. Студиток, а п. Вербовський нераз був навіть предметом несумлінних нападів на сторінках нашої преси. Також на оголошення в пресі ніхто, крім одного світського інтелігента, не прибув зі Львова; а хіба присутність львівських громадян, зокрема української інтелігенції, багато могла би причинитись до піддержання українського населення в Брюховичах на дусі. Якжеж інакше до таких культурних імпрез свого селянства ставиться тут на наших землях польська інтелігенція?

М. Ч.

ЛЮБЛИН.

Дня 1. листопада ц. р. в Люблині відбулася торжественна Сл. Божа у греко-кат. церкві, на якій співав хор. Людей було багацько. Після богослуження відбулась академія.

Число українських студентів вищих шкіл у Люблині цього року помітно збільшилося. Беруть вони живу участь у хорі і в наших імпрезах. На державній педагогії в Люблині є 15 українців. Взагалі українська громада в Люблині цієї осени поважно збільшилася.

В день св. Димитрія на іменини пароха о. Димитра Филиповича уладили вірні гр.-кат. церкви в Люблині принняття, щоб бодай так подякувати о. Филиповичеві за безкорисний труд у церкві. Після принняття відбулася забава, на якій швидко зійшов час аж поза північ.

Празник у Люблині. В неділю 28. листопада у гр.-кат. церкві св. Йосафата в Люблині при вуд. Золотій

в буде церковний празник. Соборна Служба Божа (будуть 8 священики) зачнеться в год. 10.30, співати буде скріплений гр.-кат. хор з Люблина. Явиться також більше число заточенців з околиць. Попереднього дня, в навечеріє дня св. Йосафата, в год. 19.30 у салі коло церкви відбудеться академія в честь св. Йосафата; в її програмі: промова, співи гр.-кат. хору, деклямації та тонеічна картина. Повідомлення про празник та академію порозсилано.

Св. Миколай у Люблині загостить до дітей українських емігрантів і заточенців 18. грудня ц. р. Дитячий Свято-Миколаївський вечір відбудеться цього дня пополудні в салі коло гр.-кат. церкви в Люблині, вул. Зелена 3.

Наука гр.-кат. релігії в Люблині відбувається двічі в тиждні в салі при гр.-кат. церкві: кожного четверга вечором для дітей вселюдних шкіл та кожної пятниці вечором для учнів (ониць) середніх шкіл. Заточенці з найближчих околиць Люблина, що мають добру комунікацію, повинні посилати діти на науку своєї релігії.

На закуп церковних риз і на прикрашення церкви збирає гр.-кат. церковний комітет у Люблині при церкві, вул. Зелена 3, жертви на чекове конто ПКО ч. 66407.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Marceli Handelsman: UKRAIŃSKA POLITYKA KS. ADAMA CZARTORYSKIEGO PRZED WOJNĄ KRYMSKĄ. Праці Українського Наукового Інституту у Варшаві. Т. III. Варшава 1937. Стор. 176, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ.

CONTRA KOMINTERN, Kampforgan der antibolschewistischen Weltbewegung. Berlin, November 1937.

BULLETIN DU BUREAU DE PRESSE UKRAINIEN. Paris, le 31. octobre 1937.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 26. XI. год. 7.30 веч. „Одружіння“.

Субота 27. XI. год. 7.30 веч. „Фройда теорія снів“.

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 26. XI. год. 7.30 „Цей і той“.
Субота 27. XI. год. 7.30 „Цей і той“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:
26. XI. Довбуш.

КІНА.

АПОЛЬО: „Кохання та сльози жінки“.
АТЛЯНТИК: „Останній поїзд з обложеного міста“.
ВАНДА: „Малий бунтар“, „Зі сто масками“.
ҐРАЖИНА: „Пеня“.
ЕВРОПА: „Король і хористка“.
КАСІНО: „Коли цвітуть бози“.
КОПЕРНИК: „Знахор“ на осн. повісти Доленги-Мостовича.
МАРУСЕНЬКА: „Дибук“.
МЕТРО: „Ромео і Джулієта“ з Нормою Шірер.
МІРАЖ: „Ніч перед битвою“.
МУЗА: „Рожа“ на осн. Жеромського.
ПАКС: „Чорний граф“. Пат і Паташон.
ПАЛЯС: „Йошівара“.
РАЙ: „Не цілуй у кіні“.
РІЯЛЬТО: „Лише раз кохала“.
СВІТ: „Криваві перли“ і „Спокусниця“.
СТИЛЕВЕ: „Після бурі“ і ревія.
ТОН: „Зелений сигнал“.
УТІХА: „Робінзон Крузо“ і ревія.
ХИМЕРА: „Парамата“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Версаль, Ніцца, Монте Карльо“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Острови Сунда“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 26. листопада 1937.

БЕРЛІН 12.00 Трансм. з Опери, нар. вид. 20.00 Веч. гомін, 21.00 Оп. музика; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 18.30 Концерт симф. орх., 18.30 Циг. музика, 19.20, 20.00, 21.00, 22.00 Опера; ВІДЕНЬ 17.00 Для дітей, 19.25 Нові пробоєвики, 20.05, 21.00 „Дон Хуан Тенор'о“ драма Хозе Зорілі, 22.20 Концерт на скр. і форт. Шумана; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні., 22.30 Концерт; КОШИЦІ 14.00, 18.45 Вістки для Закарпаття, 18.00 Йотю у мікрофона. Інтервю з популярним футболістом Закарпаття Йос. Крижом, 18.20 Концерт на гармонії; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 16.25 Квартет, 18.25 Дует на сопр. і альт, 19.50 Концерт; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика, 21.15 Форт.; РИМ 16.00 Концерт інстр. квінтету, 19.25 Розр. музика, 21.00 „Маскота“ оп. Одрана.

Субота, 27. листопада 1937.

БЕРЛІН 15.00 Розр. музика, 20.15, 21.00 „Ритм вел. міста“ вес. концерт, БІЛГОРОД 20.00, 21.00, 22.00 „Польська кров“ оп. Недбаля, БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів, 18.30 Спів, 22.25 Військова орхестра, ВІДЕНЬ 15.15 Хор, 18.20 Лекція нар. пісні та камер. муз., 19.30, 20.00, 21.00 „Ева“ оп. Легара, 21.45 Форт., 22.20 Дута орх., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 Музика та гумор, КОШИЦІ 14.00, 18.45 Вістки для Закарпаття, 18.00 Для молоді, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, ПРАГА 20.00, 21.00 „Цар і тесля“ оп. Льорцінга, РАДІО ПАРІ 18.00 Для дітей, 21.30, 22.00, 23.00, 24.00 „Ловці перел“ оп. Бізета, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Джіневра делі Альмієрі“ оп. Перегаля.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 26. листопада 1937.

6.15—8.00 Ранішня авд.; 11.15 Для шкіл: „Бочка здоровля“, 11.40 Сен-Саенс: Фраг. з „Карнавалу звірят“, фрагм.; 12.03 Весела географія; 13.45 Сусп. гутірка; 13.50 Музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Вірлята“ Арт. Шредера, Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Авд. для старших дітей: Як працюють наші мами; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Орхестра; 16.50, 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Союзники консумента; 17.15 Скрипка, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00, 18.50 Спорт; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Форт.; 18.35 Як лег. поети вірші віршували; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Романова“ Е. Ожешкової; 19.30 Фог співає пісеньки; 20.00 Симф. концерт, орх., форт.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танкова музика з пл.

Субота, 27. листопада 1937.

6.15—8.00 Ранішня авдиція, 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.40 Серенади з гр. пл., 12.03 Військ. орх., 13.45 Концерт бажань, 15.20 Радіотехнічні актуалії, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: „Про сирену, що хотіла бути людиною“ на осн. Андерсена, з муз., 16.15 Нар. капеля, 16.50 Актуальна гутірка, 17.00 „Артур Гротгер“ біографічне опов., 17.15 Від Атен до Байрайту, 17.50 Наша програма, 18.00, 18.50 Спорт, 18.10 Камер. концерт: скр., віол. форт., 18.35, 19.50 Актуальна гутірка, 18.55 Програма на завтра, 19.00 „Танцювала риба з раком, „Андрійки“ для дітей, 20.00 Розр. концерт, сопр., барит. форт. дует, 21.45 „Приятель Пшекладанського“ скеч В. Раорта, 22.00 Легка музика, 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танк. музика; у перерві в год. 23.10 „Телеграма“ гумореска Петра Франка.

БІРЖА.

Львів 25. листопада 1937

Гроші.

Купно-продажа: Бельґи бельг. 90·08, 89·72, Доляри американські 5.27·50, 5.25·00, Доляри канад. 5.27·50—5.25·00 Фльорени гол. 294·62—292·90, Франки фр. 18·15—17·65, Франки швайцарські 122.55—121·75, Фунти англ. 26·49—26·33, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·50—16·70, Кор. дан. 118·24—117·40 Кор. норв 135·05—132·10 Корони шв. 136·53—135·55, Ліри, італ. 21·80—21·00, Марки фінлянд. 11·69, —11·25, Марки нім. 118·00 — 114·00, Шилінги австр. 99·20—98·00, Тель Авів 26·30 —26·00, Марки нім. срібні 121·00 — 117·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 57·50, 57·00, 3 інвс 1 ем 73.00 серія. 84·00 3 поз інв. 2 ем 72·00, серія непот. 5 конверс. 63·00. 4 пр дол. 39·75, 40·00, 4 консол. 60·25

Папери

Банк Польський 107·75. Цукор 33·00. Вугодь 24·75, 24·50, Ліпьпоп 53·50, Моджеїв 9·75, Островець 48·75, Стараховичі 30·00, Ґабербуш 41·25.
Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“:

Львів, 25. листопада 1937 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·35 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·40 зол.
молоко	19—20 сот.
яйця (копа)	—5·70 зол.

Тенденція вдержана на всі артикули

ОПОВІСТКИ.

У роковини смерти Якова Кривіцького відбудеться 29. листопада панахида із заупокійною Службою Божою у церкві св. Петра і Павла при вул. Личаківській в год. 8-ій зранці, на яку запрошує знайомих Покійного — Жінка.

Замість повідомлень про вінчання в дні 21. XI. 1937 зложили на інвалідів Вп. Мирослава з Мельницьких і м-р Волод. Островський зол. 10.—. УКТОДІ Львів.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО У ЛЬВОВІ шукає в кожній місцевости інтелігентних заступників-продавців своїх видань. Певний успіх, великі можливости заробітку. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Заступник“.

КУПНО - ПРОДАЖ

ЖАРІВКИ від 5—25 ват 70 сотиків. Голосник детекторовий 5.— зол. Лямпа двополумінна 6 зол. Лямпа кухонна 2.— зол. „Централя Жарівок“, Ринок 21. 1991 4—4

КОМПЛЄТ (сорочка, майточки) теплий і тревалий 2.60, нічні фланелеві гарні кольори 4.90 „АСТРА“, Львів, Сикстуська 2. 2163 1—7

1.90 КОМПЛЄТ (сорочка, майточки) теплий і тревалий та всілякі трикотажі і білля дешево. „СВІТ ДИТИНИ“, Львів, Сикстуська 2. 2164 1—7

МОДЕРНІ фіранки, капи, накидки ручної роботи, ковдри, ціни фабричні Фрайліх, вул. Сикстуська 21. 2157 1—7

ВАЖНЕ ДЛЯ ФАХІВЦІВ! Науково-фахові і практичні книжки та самоучки для всяких фахівців, а м. ін. для ремісників в мовах українській, польській, нім. та інших достарчає „Нова Бібліотека“, Копцева 4. На відповідь залучити пошт. марку. 2166 1—4

ОКАЗІЙНО продам 2 річники Л. Н. Вістника 1930 і 1931 рр. Зголошення „Діло“ для „Оказія“. 2166а 1—2

МЕШКАННЯ

ДВО і три-кімнатне мешкання з повним комфортом до винайму, Обертинська 27. 2165 1-2

РІЖНІ

„ПРИГОДИ доброго вояка Швейка“, том IV (останній, найбільший й найцікавіший) набувати по 4 зол. у всіх книгарнях! 2138 5—6

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.